

Kort & Krachtig!

Uitgave van de vereniging KMK | jaargang 6 | nr. 21 | maart 2019

Frank Dik: Beweeg!

Protheseknieën

Para-atleet van 2018

Ledendag 25 mei

Karel Hanse

**'Ik heb altijd
alles gedaan
wat ik wilde'**

Voor elkaar!

PROTEC

POWERED BY DE HOOGSTRAAT

Langsom 18 | 1066 EW Amsterdam | 030 258 1811
www.protec.amsterdam | info@protec.amsterdam

- + High-tec prothesen in huiselijke sfeer
- + Tijd, aandacht en optimale service
- + Nieuwste prothesen en aanmeetmethoden
- + Compleet met gangbeeldanalyses en looptraining
- + Inclusief personal beweegcoach
- + Second opinions

INHOUD!

VAN DE REDACTIE!

6 RONDOM ARMEN!

Ipsen Jaarprijs

PRODUCTEN! 14

Protheseknieën

20 INTERVIEW!

Karel Hanse

ACTIEF! 32

Frank Dik

Beste lezer,

Het verbaast ons als redactie telkens weer, hoeveel er te vertellen is over de ontwikkelingen in de wereld van prothesen en orthesen. En hoeveel er gebeurt binnen de vereniging KorterMaarKrachtig. Iedere geamputeerde heeft een eigen verhaal en is op een eigen wijze bezig om met de amputatie om te gaan en er het beste van te maken. Ook in dit nummer van 'Kort&Krachtig!' staan daarvan weer allerlei voorbeelden.

Karel Hanse is door onze nieuwe 'reizende reporter' Rosanne Faber geïnterviewd. Het is volgens Karel belangrijk dat er meer aandacht komt voor mensen met een heupexarticulatie, omdat de uitdagingen waarmee zij te maken krijgen anders zijn dan voor mensen met een bovenbeenamputatie.

Gijs van Gent heeft een mooi overzichtsartikel gemaakt over de verschillende typen protheseknieën. Hij is blij dat er binnenkort meer onderzoek wordt gedaan naar de computer-gestuurde knieën. Die zijn duurder, maar in de meeste gevallen veel beter dan de standaardknieën. Het wordt wat hem betreft tijd dat de zorgverzekeraars dat ook gaan inzien.

Revalidatiearts Erwin Baars schreef een verslag over zijn onderzoek naar de prothesetevredenheid van patiënten met een onderbeenamputatie. Marlène van Gansewinkel, die wij in dit magazine al een paar jaar volgen op haar weg naar Tokio 2020, werd eind 2018 gekozen tot Para-atleet van het jaar. Daar waren wij toch wel een beetje plaatsvervangend trots op!

CAROLINE VAN DEN KOMMER EN HARRY DIETZ

EN VERDER:

- 4 Voorwoord Martin Zandt / Kort
- 5 Contact / Column Hanneke Mooij
- 9 Uit de praktijk
- 10 Verenigingsnieuws
- 13 Wetenschap - De zorg rond handprothesen kan doelmatiger
- 16 Krachtig - Met een prothese is veel mogelijk
- 19 Rechten / Kort
- 25 Kort
- 27 Sport - Marlène op weg naar Tokio, deel 9 / Snowboardster Bibian Mentel
- 28 Jongeren - Bereikbaar in Transitie van start / Mette en Jort / Spetterend zwemfeest
- 28 Column Veronique Gorter
- 30 Wetenschap - Prothesetevredenheid
- 35 Kort
- 37 Sport / Belastingaangifte loont

Van roerig naar rustig?

Op het moment dat ik dit voorwoord schrijf, heeft Kort&Krachtig een roerige periode achter de rug. Over het hoe en waarom is naar mijn mening al voldoende gezegd. Voor degenen die de algemene ledenvergadering van 5 januari niet hebben kunnen bijwonen staat verderop in deze editie een kort verslag.

Het jaar 2018 is niet ongemerkt aan onze vereniging voorbijgegaan. Zo begon het jaar met het overlijden van onze oud-secretaris Henk van der Pol. Ook penningmeester Stephano Vogt was al langere tijd ziek, terwijl Dirk Ruitenbeek al had aangekondigd dat hij in juni zou stoppen. Daardoor moest de vereniging op zoek naar drie nieuwe bestuursleden. Al met al te veel wijzigingen binnen één jaar.

Voor 2019 hopen wij dat de vereniging in een rustiger vaarwater terecht gaat komen. Wel zal het een jaar worden waarin Kort&Krachtig zich nog prominenter wil laten zien. Als het financieel mogelijk is en wij partners kunnen vinden die deze lasten met ons willen en kunnen delen, zijn wij van plan een proefproces aan te spannen tegen zorgverzekeraars die een aanvraag tot levering van een sportprothese zonder meer afwijzen. Op een later tijdstip zullen wij u hier meer over laten weten. Ook zijn wij op dit moment bezig met het voorbereiden van de jaarlijkse algemene ledenvergadering. Deze zal worden gehouden op zaterdag 25 mei a.s. Wij zullen u op tijd informeren over het programma.

Ook deze 21ste editie van Kort&Krachtig staat weer boordevol met interessante informatie. Wij wensen u veel leesplezier.

MARTIN ZANDT
SECRETARIS KORT&KRACHTIG

*'We willen
KMK nog
prominenter
laten zien.'*

In de rubriek **KORT!** vindt u berichten over onderzoek & wetenschap, nieuwe producten, symposia, lezingen en algemeen nieuws.

Nieuwe stichting

De Stichting Orthopedische Hulpmiddelenzorg Nederland (kortweg SOHN) zet zich sinds 1 januari 2019 in voor professionalisering, verduurzaming en digitalisering van de complexe orthopedische hulpmiddelenzorgbranche om zo hoogwaardige zorgkwaliteit voor patiënten toekomstbestendig te maken en te houden. Deze stichting is opgericht door Livit Orthopedie en OIM orthopedie en heeft geen leden, maar partners.

De stichting doet dit door professionalisering en evidence based werken te stimuleren. De stichting moderniseert de branche door digitalisering te omarmen en daarvoor voorwaarden te scheppen. De stichting verduurzaamt de branche door een visie op eerlijke bekostiging van complexe zorg uit te dragen.

De stichting wil dit bereiken door heldere afspraken te maken met alle betrokken stakeholders: de brancheverenigingen, beroepsverenigingen, zorgverzekeraars, opleidingsinstituten, patiëntenverenigingen, vakorganisaties medisch specialisten en in het bijzonder VRA, de NOV, VWS, ZiNI en ZonMw.

De stichting heeft geen leden maar partners. Elk bedrijf of natuurlijk persoon die de visie en doelstellingen van de stichting onderschrijft, kan partner worden.

Voor meer info: www.stichtingohn.nl

Mentality Games 2019

De Mentality Games is een driedaags ski- en snowboard evenement voor mensen met een beperking van over de hele wereld. De games vinden plaats op de pistes in Zwitserland. Gedurende deze drie dagen vinden er verschillende activiteiten plaats. Dit varieert van lessen voor beginners tot een scoutingsdag voor potentiële paralympische atleten. En van leren zit-skiën tot het testen van de nieuwste materialen. De clinics worden gegeven op alle niveaus, van beginners tot zeer gevorderden, door paralympische sporters en coaches.

De Mentality Games worden gehouden op de zonnige pistes van Saas Grund, Wallis in Zwitserland van 10 tot en met 12 april 2019. Wil je je inschrijven? Kijk dan op www.mentalitygames.com.

Contact!

Postadres:
KorterMaarKrachtig
Brinkstraat 133-8
7512 EC Enschede

Bestuur

Voorzitter: [Vacature](#)
voorzitter@kortermaarkrchtigig.com

Penningmeester: [Siebe Doop](#)
penningmeester@kortermaarkrchtigig.com

Secretaris: [Martin Zandt](#)
secretaris@kortermaarkrchtigig.com

Bestuursleden algemeen
[Sepholine Loman](#)
bestuurslid1@kortermaarkrchtigig.com

[Nadine Donders](#)
bestuurslid2@kortermaarkrchtigig.com

[Ramon Gijzen](#) (namens de werkgroep 'Op een ander been gezet')
bestuurslid3@kortermaarkrchtigig.com

[Vacature](#)
bestuurslid4@kortermaarkrchtigig.com

Regiocoördinatoren
Regio Noord (Friesland, Groningen, Drenthe)
[Vacature](#)

Regio Oost (Overijssel, Gelderland)
[Ronald Gerrits](#)
rcoost@kortermaarkrchtigig.com / 06 5069 6369

Provincie Noord-Holland
[Marcel Zonjee](#)
rcnoordholland@kortermaarkrchtigig.com / 06 4150 1353

Provincie Zuid-Holland
[Jacqueline van Brakel](#) (tijdelijk)
vanbrakelsjaak@gmail.com / 06 1365 7876

Provincie Flevoland
[Henk Ceron](#)
rcflevoland@kortermaarkrchtigig.com / 06 2206 2760

Provincie Utrecht
[Jan Zeddeeman](#)
rcutrecht@kortermaarkrchtigig.com / 06 5154 9297

Regio Zuid (Zeeland, Noord-Brabant, Limburg)
[Vacature](#)
rczuid@kortermaarkrchtigig.com

Ervaringsdeskundige coaches
[Rob Smit Duijzentkunst](#)
rr.smitd@planet.nl / 06 2056 7001

[Elise Adriaanse](#)
rielise@telfort.nl / 06 2164 1456 / www.rielise.nl

Ledenadministratie
leden@kortermaarkrchtigig.com

Verzendhuis KMK (brochures, folders, magazines)
[Mary Hellings](#)
06 1377 6238 / folders@kortermaarkrchtigig.com

Website, Facebook en forum
www.kortermaarkrchtigig.com
webmaster@kortermaarkrchtigig.com
facebookbeheer@kortermaarkrchtigig.com
www.kortermaarkrchtigig.com/forum

Redactie 'Kort&Krachtig!'
redactie@kortermaarkrchtigig.com
[Caroline van den Kommer](#) en [Harry Dietz](#)

Banknummer
NL37ABNA 0433681365

COLUMN!

Kat met drie poten

Terwijl ik door de voordeur naar binnen loop, komt een klaaglijk door-merg-en-been gemiauw mij tegemoet en ik weet direct dat er iets goed mis is. Poes Fesca ligt natgeregend direct achter het kattenluik en kijkt me hulpeloos aan. Och lieverd... Wild grommend staat ze niet toe dat ik haar aanraak. Met haar linkerachterpoot van de grond hinkt ze weg en nadat ik haar wat gekalmeerd heb, mag ik haar voorzichtig aaien. Wanneer ik haar bezeerde pootje voel, heb ik dat als het ware los in mijn hand. Overduidelijk gebroken maar geen enkel uitwendig letsel. Het telefoontje naar de dierenarts is snel gemaakt en ik spoed mij heen met m'n 'beessie'. Alwaar ik haar achter moet laten want ik móet naar mijn eigen 'dokter': de benenman.

Een paar uur later, wanneer ik weer richting huis rijd, belt de dierenarts. Ze vertelt me dat het niet alleen gebroken is, maar dat de hele heupkop compleet is verdraaid. Dat kán operatief verholpen worden maar dat is wel een heel intensief traject en het is nog maar de vraag of ze daarmee wel goed 'uit de poten' kan. 'Een kat kan best goed met 3 poten leven hoor', vervolgt de

dierenarts en nu krijg ik het warempel toch even te kwaad. Ik beëindig het gesprek en zet mijn Rolls in de berm. Eerst even bellen met een goede vriendin. 'Ongevoelbaar, dat heb jij weer', reageert ze. 'Ze heeft in ieder geval wèl een goed voorbeeld aan je!' En bedankt meid, hahaha! Bij de dierenarts aangekomen bekijk

*'Bij de dierenarts
aangekomen
bekijk ik de
röntgenfoto en
besluit tot
amputatie.'*

ik de röntgenfoto en besluit tot amputatie. Arts weet niet van mijn éénbenigheid dus wanneer ze geruststellend wederom zegt dat een kat heel goed een poot kan missen, reageer ik lachend: "Ik weet er alles van, mis zelf ook een poot!" Ik heb iemand nog nooit zo verbouwereerd zien kijken!

HANNEKE MOOIJ

Ipsen Jaarprijs voor jongeren met een korte arm!

In deze editie van Rndom Armen leest u over de resultaten van het onderzoek onder jongeren met een korte arm van Kim Huurneman, revalidatiearts in opleiding bij Vogellanden in Zwolle. Met de resultaten uit dit onderzoek werd de onderzoeksgroep genomineerd voor de Ipsen Innovatie Jaarprijs.

Prijs gewonnen!

In de vorige editie van Kort en Krachtig las u het openhartige interview met Kelly en Ilse, twee jongeren met een aangeboren korte arm. We vertelden ook dat zij hebben meegewerkt aan een onderzoek onder jongeren met een korte arm en dat we met de resultaten van het onderzoek een gooi naar de Ipsen Innovatie Jaarprijs zouden doen. Op 8 november kregen we het verlossende woord te horen: we hebben de prijs gewonnen! Dit betekent dat we onze plannen ten uitvoer gaan brengen.

Rol van het revalidatiecentrum in de transitiefase

Jongeren met een aangeboren korte arm voelen vaak pas in de transitiefase van kind naar volwassene dat zij een handicap hebben. In hun zoektocht naar een opleiding, een (bij)baan of het halen van een rijbewijs blijkt dat informatie over deze onderwerpen, toegespitst op hun aandoening, moeilijk te vinden is. De rol van het revalidatiecentrum bij jongeren met een korte arm in de transitiefase is tot op heden klein, terwijl deze jongeren wel beperkingen ervaren binnen de domeinen opleiding, werk en vervoer (Lankhorst 2016). Er is bijvoorbeeld veel onwetendheid bij werkgevers en docenten over wat deze jongeren wel of niet kunnen, wat vaak leidt tot (onterechte) afwijzingen en teleurstellingen.

Om de zorg in deze fase goed in te richten is er onderzoek gedaan naar de verwachtingen van jongeren met een aangeboren korte arm en hun ouders ten aanzien van de rol van het revalidatiecentrum. Het onderzoek werd uitgevoerd met een tweetal online-focusgroepen. Dit betekende dat er gedurende vier dagen een online forum geopend was voor jongeren en een online forum voor hun ouders. Deelnemers werd gevraagd deel te nemen aan een groepsdiscussie op een beveiligde website betreffende de onderwerpen: studie, werk, vervoer en de rol en toegankelijkheid van het revalidatiecentrum. Ook professionals werden bevraagd over deze onderwerpen.

Ervaringsverhalen en andere informatie online

Opvallend was dat het revalidatiecentrum vooral in beeld is bij prothese-

vragen of als er problemen zijn met de stomp en minder voor de bovengenoemde onderwerpen. Tijdens periodieke controles in het revalidatiecentrum zouden deze onderwerpen aan bod kunnen komen, maar veel jongeren komen niet meer op controle. Zij geven als reden daarvoor aan, dat de periodieke controles onvoldoende aansluiten bij hun behoeften. Jongeren willen wel informatie ontvangen, echter bij voorkeur via een website, op een zelfgekozen moment. Graag lezen zij daar ervaringsverhalen, suggesties van lotgenoten en mogelijkheden die het revalidatiecentrum biedt. Ook zijn ze op zoek naar nuttige websites en adressen van bijvoorbeeld autorijscholen die ervaring hebben met jongeren met een beperking. Ouders zouden ook op deze manier informatie willen vinden. Daarnaast geven zij aan graag geïnformeerd te willen blijven door het revalidatiecentrum, bijvoorbeeld door informatiebijeenkomsten, ook als hun kind deze

'Er is veel behoefte aan praktische informatie.'

behoefte minder heeft. Professionals dachten aan gebruik van social media om te communiceren met de jongeren. Opvallend was dat de jongeren zelf niet met deze suggestie kwamen.

In het IPSEN-project zullen we de aanbevelingen uit dit onderzoek om gaan zetten naar een concreet product, een web-based tool met ervaringsverhalen, foto's en filmpjes, relevante links en andere op de jongeren toegespitste informatie. We hebben dit project *Bereikbaar in Transitie* genoemd.

Op 13 december 2018 vond de startbijeenkomst plaats met de projectgroep, bestaande uit twee jongeren, een bestuurslid van KMK, twee revalidatieartsen en een revalidatiearts in opleiding, een tekstschrijver/filmmaker, een webdesigner en een revalidatiemanager. De motivatie om met elkaar iets zinvol te maken voor deze jongeren was goed voelbaar. Met de 'tool' hopen we de maatschappelijke participatie van jongeren met een korte arm te verbeteren. We zullen de tool in de ontwikkelingsfase uitvoerig uittesten met een groep jongeren en hun ouders. Ook professionals die zich met deze doelgroep bezighouden zullen we regelmatig om feedback vragen. Jullie horen nog van ons!

Bij vragen over het project kunt u contact opnemen met i.v.wijk@dehoogstraat.nl

NAMENS DE PROJECTGROEP,
KIM HUURNEMAN EN IRIS VAN WIJK

Reitze Bok: “Weet wat er kan. Je kunt zoveel meer dan je denkt!”

Dit is Reitze.

Reitze is fanatiek zwemmer, wielrenner en hardloper. In 1999 verliest hij zijn linker onderbeen tijdens een motorongeluk. Kort na zijn amputatie begint hij weer te sporten. Hij ontdekt dat er meer kan, dan hem verteld wordt.

Hij leert met vallen en opstaan.

En met onvoorwaardelijke steun van zijn orthopedisch instrumentmaker en sportbegeleider. Rustig opbouwen. Eigen grenzen ontdekken en respecteren.

Bekijk het interview met Reitze op oim.nl/reitze

Je vindt ons in Amsterdam, Beetsterzwaag, Breda, Haren, Hoorn en Noordwijkerhout.

Kijk op oim.nl/aktief voor meer informatie.

Professor dr. Corry van der Sluis is in het Universitair Medisch Centrum Groningen (UMCG) als revalidatiearts trekker voor het aandachtsgebied Arm- en Handaandoeningen. Zij is hoogleraar voor dit specifieke aandachtsgebied en stimuleert de arm- en handrevalidatie binnen de patiëntenzorg, het onderzoek, de opleiding en het onderwijs. In deze column schrijft ze over haar werk als revalidatiearts in het UMCG.

Effectief en kosteneffectief

'In de hulpmiddelenzorg gaat al veel goed. Toch is er ook ruimte voor verbetering. Van 2018 tot 2020 stelt ZonMw subsidies beschikbaar voor doelmatigheidsonderzoek naar (gepast gebruik van) hulpmiddelen in het verzekerde pakket.' Deze uitspraak is te lezen op de website van ZonMw, de organisatie die namens de Nederlandse overheid subsidies verstrekt voor gezondheidsonderzoek en zorginnovatie. Namens alle revalidatieteams in Nederland die mensen met een amputatie of aangeboren defect van de arm behandelen, is afgelopen jaar een subsidieaanvraag bij ZonMw ingediend. Het bestuur van KMK en een ervaringsdeskundige hebben hieraan ook bijgedragen. De subsidie is toegekend! De komende drie jaar gaat een onderzoekster, Nienke Kerver, dit project uitvoeren.

'Wat de meest passende prothese is, is voor iedereen anders!'

Zij gaat de effectiviteit en de kosteneffectiviteit van handprothesen onderzoeken. Effectiviteit geeft aan of een hulpmiddel doet wat verwacht mag worden. Kosteneffectiviteit bepaalt of de hulpvraag van de patiënt niet met een goedkoper hulpmiddel had kunnen worden beantwoord. Ook de zorg rondom het verstrekken van handprothesen gaat Nienke evalueren. Zij zal voor dit onderzoek uw hulp gaan vragen. Wie anders dan u, als ervaringsdeskundige, weet immers hoe effectief een armprothese is en hoe de armprothesezorg in Nederland verbeterd zou kunnen worden.

Wat wij met dit project willen bereiken, is dat een persoon die een armprothese wil gaan gebruiken, nog veel beter geholpen wordt bij het kiezen van de meest geschikte prothese. Want wat de meest passende prothese is, is voor iedereen anders. De meest geavanceerde of duurste prothese is niet automatisch de meest geschikte voor iedereen. Ook een eenvoudige prothese of geen prothese kan een heel effectieve oplossing zijn voor de hulpvragen van een toekomstige prothesegebruiker.

Alle informatie die we verkrijgen met dit onderzoek gaan we gebruiken om voor u een on-line Keuzehulp te maken. Dit instrument geeft heel veel informatie over alle typen prothesen en hun voor- en nadelen. We hopen zo de zorg effectiever en kosten-effectiever te maken: een optimale match tussen gebruiker en prothese. (Zie ook pagina 13).

PROF. DR. CORRY VAN DER SLUIS, REVALIDATIEARTS UMCG

Professor dr. Jan Geertzen is revalidatiearts en hoogleraar Revalidatiegeneeskunde in het Universitair Medisch Centrum Groningen (UMCG). Hij is gespecialiseerd in moeilijke problemen in de amputatie (chirurgie) en prothesiologie van het been. Professor Geertzen is (mede) auteur van veel (inter)nationale artikelen en boeken op het gebied van amputatie en prothesiologie. Hij schrijft in deze column over zijn werk als revalidatiearts op de poli van het UMCG.

Amputatie-Expertiseteam

Samen met de afdelingen orthopedie, (vaat-)chirurgie en revalidatiegeneeskunde van het Universitair Medisch Centrum Groningen en de afdeling (vaat-)chirurgie van ziekenhuis Nij Smellinghe hebben we dit jaar al enkele mensen gezien met een vraag om amputatie dan wel revisie van de stomp. Mensen worden op verwijzing door ons gezien.

Wie zijn wij? We zijn een team bestaand uit verschillende chirurgen, een revalidatiearts, fysiotherapeut, psycholoog, zo nodig een prothesemaker en een ethicus. De verwijzingen komen uit heel het land. Ik heb hier al eens eerder een stukje over geschreven in 'Kort&Krachtig!'.

We menen hierdoor een vraagbaak te hebben gecreëerd waaraan echt veel behoefte was, gezien de aanmeldingen die zowel via Nij Smellinghe als via het UMCG binnenkomen. Mensen met jarenlange stompproblemen helpen we, maar ook mensen die echt op goede gronden van hun been (of deel daarvan) af willen. We hebben voordat mensen met deze verzoeken bij ons komen heel veel informatie nodig; we roepen mensen pas op als alle correspondentie en diagnostiek binnen is. Ik zal in mijn volgende column meer over dit spreekuur vertellen en ik zal ook iemand vragen hierover te schrijven.

'De vereniging heeft gelukkig een groot zelfreinigend vermogen.'

Daarnaast was ik laatst op de ALV van KMK. Ik maakte me als actief lid veel zorgen over het voortbestaan. Ik mocht gelukkig vaststellen dat de vereniging een groot zelfreinigend vermogen had en het juiste pad weer gevonden heeft, waarvoor mijn felicitaties.

PROF. DR. JAN H.B. GEERTZEN, REVALIDATIEARTS UMCG

Ervaringsdeskundige scholing in het Spaarne Gasthuis

Marcel Zonjee is de regiocoördinator van KorterMaarKrachtig in de provincie Noord-Holland. Hij verzorgt regelmatig klinische lessen voor artsen, verpleegkundigen en therapeuten over de gang van zaken bij een amputatie en de prothesevoorziening.

Marcel was tot enkele jaren geleden verpleegkundige in het Kennemer Gasthuis. Op donderdag 13 december vorig jaar gaf hij een vakinhoudelijke scholing in het Spaarne Gasthuis in Haarlem. Hij vertelde over het proces van zijn eigen amputatie, hoe het aanmeten van zijn prothese was verlopen en vooral hoe het verwerkingsproces in zijn werk was gegaan. De reacties van de aanwezige medici en paramedici waren erg positief.

KMK op zoek naar een nieuwe voorzitter

Tijdens een extra algemene ledenvergadering van KorterMaarKrachtig, die op zaterdag 5 januari werd gehouden, waren 36 leden van KMK aanwezig. De extra vergadering was uitgeschreven naar aanleiding van samenwerkingsproblemen binnen het bestuur. Kees Bor, die in juni vorig jaar tot voorzitter was benoemd, genoot niet meer het vertrouwen van de andere bestuursleden, maar wilde zijn functie niet neerleggen. Om deze patstelling te doorbreken werd de extra ALV uitgeroepen. Zowel Kees Bor als de andere bestuursleden kregen uitgebreid de gelegenheid om hun standpunten kenbaar te maken. Helaas kwamen de bestuursleden niet nader tot elkaar. Daarom werd een stemming gehouden onder de aanwezige leden. Met een ruime meerderheid (34 tegen 2 stemmen) besloten de KMK-leden dat het beter is dat Kees Bor zijn functie als voorzitter en bestuurslid neerlegt en dat de overige bestuursleden hun werkzaamheden weer oppakken.

KorterMaarKrachtig is dus (weer) op zoek naar een nieuwe voorzitter. De bestuursleden hebben van deze situatie geleerd dat het niet verstandig is om iemand tot voorzitter te benoemen, zonder dat hij of zij eerst een tijd heeft meegedraaid in het bestuur en de nodige visie, kennis en contacten heeft opgebouwd.

De contributie en de incasso's...

Aan de leden van KorterMaarKrachtig is eind 2018 een aantal keer gevraagd om het KMK-bestuur te machtigen om de contributie via een incasso te innen. Dat maakt het voor het bestuur gemakkelijker én goedkoper om de contributies binnen te krijgen. Daardoor blijft er meer tijd en geld beschikbaar voor lotgenotencontact, informatievoorziening en belangenbehartiging!

Op dit moment hebben zo'n 300 leden positief op de oproep gereageerd. Aangezien de tekst van de e-mail niet helemaal helder was (onze excuses daarvoor!) vertrouwden sommige leden de oproep niet. Het bestuur vraagt de andere 600 leden om ook een incassomachtiging af te geven. Het laatste verzoek is op 27 december 2018 aan hen gemaild. Kijk voor de zekerheid ook in uw spambox.

Contactpersonen lotgenotencontact

Hieronder staan de namen en telefoonnummers van de contactpersonen voor het lotgenotencontact van KorterMaarKrachtig. U kunt contact met hen opnemen om uw verhaal te vertellen, advies te vragen of informatie in te winnen.

Jacqueline van Brakel - 06-13657876
Veronique Gorter - 06-43124568 (ervaringsdeskundig met kinderen)
Ineke Hoogwerf - 0186-617687
Reinoud Liefthing - 06-52001668
Jaap Mouthaan - 0184-681846
Kees de Snaijer - 078-6741510
Herman Ferguson - 010-4291234
John Wildeboer Schut - 06-33609804
Marcel Zonjee - 023-5834842 / 06-41501353
Jan Zeddeman - 06-51549297
David Snoeren - 06-41402874

Nieuwe brochure over de klikprothese

KorterMaarKrachtig heeft onlangs een nieuwe brochure gemaakt over de klikprothese. Daarin staat veel informatie over osseointegratie na een beenamputatie. De brochure beschrijft uitgebreid de voor- en nadelen van de klikprothese, de voorwaarden om ervoor in aanmerking te komen, de operatie, de revalidatieperiode en de procedure. Revalidatieartsen Henk van de Meent (Radboudumc Nijmegen) en Marieke Paping (Rijndam Revalidatie Rotterdam) zijn nauw bij de samenstelling van deze brochure betrokken geweest.

De brochures 'Van amputatie tot prothese' en 'Problemen met de stomphuid' zijn geactualiseerd en sinds kort weer beschikbaar.

Alle KMK-brochures kunnen besteld worden via folders@kortermaarkrchtig.com. Ze zijn ook te downloaden via de website www.kortermaarkrchtig.com.

Agenda

N.B. Tijdens de inloopochtenden en informatieavonden die in samenwerking met KMK worden georganiseerd zijn niet alleen de leden van KMK van harte welkom, maar ook prothesegebruikers die (nog) geen lid van KMK zijn.

Woensdag 20 maart 2019

Spetterend zwemfeest voor kinderen tot 10 jaar en hun gezinsleden
Zie verder op pagina 29.

Zaterdag 30 maart 2019

Eerste informatiedag bij Gardeslen Orthopedie in Goes
Verdere informatie op pagina 18

Dinsdag 9 april 2019

Inloopmiddag van KorterMaarKrachtig bij Rijndam Revalidatie
Westersingel 300, Rotterdam (in de fysioruimte)

Donderdag 25 april 2019

Inloopochtend van KorterMaarKrachtig Revalidatiehotel Laurens Intermezzo
Groene Plein, Motorstraat 110, Rotterdam-Zuid

Zaterdag 25 mei 2019

Ledendag en Algemene Ledenvergadering van KorterMaarKrachtig

Het bestuur van KorterMaarKrachtig vergadert het komende kwartaal op 21 maart, 18 april en 23 mei.

Nieuwe vrijwilligers gezocht!

Zonder vrijwilligers kan KorterMaarKrachtig niet bestaan. We zijn dan ook erg blij met de vrijwilligers die we hebben! En we kunnen altijd nieuwe mensen gebruiken.

Op dit moment is er behoefte aan de volgende vrijwilligers:

- Twee nieuwe bestuursleden. Het is de bedoeling dat een van deze nieuwe bestuursleden wordt ingewerkt om op een later moment voorzitter van KMK te worden. Contact: Martin Zandt, secretaris@kortermaarkrchtig.com
- Een nieuwe regio-coördinatoren voor de provincies Groningen, Friesland, Drenthe (Regio Noord) en provincies Zeeland, Noord-Brabant en Limburg (Regio Zuid). Contact: Nadine Donders, bestuurslid2@kortermaarkrchtig.com
- Vrijwilligers die hand- en spandiensten verrichten voor onze regio-coördinatoren. Bijvoorbeeld samen in een stand van KMK staan in een revalidatiecentrum en informatie geven aan mensen die kortgeleden een amputatie hebben ondergaan. Contact: Siebe Doop, penningmeester@kortermaarkrchtig.com
- KMK-leden die willen meedenken over het werven van nieuwe leden. Contact: Siebe Doop, penningmeester@kortermaarkrchtig.com

De KMK-Ledendag en algemene ledenvergadering

Op zaterdag 25 mei wordt de jaarlijkse ledendag van KorterMaarKrachtig gehouden. Het ochtenddeel bestaat uit de algemene ledenvergadering. Daarin komen onder andere de nieuwe statuten, de jaarrekening en het jaarverslag aan de orde. 's Middags is er gelegenheid voor informatie en onderlinge contacten. Het programma is nog een verrassing! Alle KMK-leden ontvangen in april een uitnodiging voor deze dag. Het bestuur hoopt op een grote opkomst!

FREEDOM
Kintrol™

Flexibiliteit en Stabiliteit

Voor de perfecte balans.

- Hydraulisch gecontroleerde flexie reduceert de druk op het uiteinde van de stomp
- Maximaal voorvoetmoment verhoogt de knie-stabiliteit (Transfemoraal)

Freedom Innovations Europe B.V.
Free Call: 00800-2806 2806
www.freedom-innovations.com

www.freedom-innovations.eu

© 2019 Freedom Innovations, Europe B.V. Alle rechten voorbehouden.

FREEDOM
INNOVATIONS

Persoonlijke benadering voor 100% tevredenheid

Orthopedische hulpmiddelen zijn heel persoonlijk. Natuurlijk zijn er standaarden, maar als persoon ben je uniek en zo wil je ook graag behandeld worden. Bij Bewegingsvisie gaan we altijd uit van het hoogst haalbare en om daarachter te komen willen we je leren kennen. Met de beste technieken en materialen en tijd voor het opbouwen van een relatie bereiken we het hoogst haalbare: 100% tevredenheid.

bewegingsvisie

085 40 19 551
info@bewegingsvisie.nl
www.bewegingsvisie.nl

De zorg rond handprothesen kan doelmatiger

Eind vorig jaar is het onderzoek ‘De zorg rondom handprothesen kan doelmatiger’ van start gegaan. De kosten van de zorg rondom handprothesen zijn het afgelopen decennium fors gestegen. Dat heeft onder meer te maken met de introductie van de zogenoemde bionische prothesehanden.

Dit zijn prothesehanden waarvan de duim en vingers afzonderlijk kunnen bewegen. In de praktijk merken behandelaars dat de bionische handen functionele voordelen hebben, maar dat er ook nadelen aan deze handen kleven: ze zijn kwetsbaar en door de complexe aansturing worden de vele functies in zeer beperkte mate benut.

Protocol

In Nederland is de zorg voor mensen met een armprothese gestandaardiseerd door het gebruik van het PPP-armprotocol (prothese prescriptie protocol). Hiermee kan op een gestructu-

Gezocht: mensen met een armamputatie of aangeboren korte arm

Waarom hebt u wel of niet voor een specifieke armprothese gekozen? Chronische rug-, nek- en schouderklachten komen veel voor bij mensen met een armamputatie of korte arm. Wat is daarvoor de beste behandeling? Dit zijn voorbeelden van vragen die wij in ons wetenschappelijk onderzoek willen beantwoorden. Om deze vragen te beantwoorden, organiseren wij in april 2019 een focusgroep. Dit is een groepsgesprek waarin we naar uw meningen en overwegingen over deze onderwerpen vragen. Bij interesse of vragen hierover kunt u contact opnemen met Nienke Kerver (n.kerver@umcg.nl; 050-3613553).

reerde manier een handprothese gekozen worden. Revalidatieteam hebben echter nog niet genoeg informatie om samen met de patiënt te bepalen welke prothese het beste past bij de reële behoefte en wensen van de gebruiker. Daardoor kan het soms lastig zijn de gebruiker te overtuigen dat ‘duurder’ niet altijd ‘beter’ is.

Vergelijken

Het doel van het onderzoek ‘De zorg rondom handprothesen kan doelmatiger’ is om de kosten, de functionaliteit en effectiviteit van de bionische en standaard handprothese te vergelijken. Het tweede doel is om de integrale zorg rondom het hulpmiddel handprothesen te evalueren. Met de opgedane kennis uit dit onderzoek wordt uiteindelijk voor prothesegebruikers een online instrument, een zogenaamde Keuzehulp, ontwikkeld. Een Keuzehulp is bedoeld om de kenmerken van een prothese te koppelen aan de kenmerken, wensen en verwachtingen van de prothesegebruiker. Op die manier wordt geprobeerd om de juiste prothese aan de juiste patiënt te verstrekken.

Het onderzoek wordt in drie fasen uitgevoerd. Voor elke fase zullen ook prothesegebruikers gevraagd worden om mee te doen en mee te denken. We hopen op uw medewerking!

Het onderzoek wordt gedaan door Nienke Kerver, arts en promovendus (e-mail: n.kerver@umcg.nl). Zij wordt daarbij onder andere begeleid door revalidatieartsen Corry van der Sluis (UMCG) en Michael Brouwers (De Hoogstraat).

Er zijn allerlei soorten protheseknieën. ‘Welke protheseknie is voor mij de beste?’, is een vraag die veel mensen stellen die net een bovenbeenamputatie hebben gehad. Maar ook mensen die al jarenlang een prothese hebben, zijn vaak benieuwd naar nieuwe ontwikkelingen op dit gebied. In dit artikel beschrijft Gijs van Gent van OIM Orthopedie de stand van zaken op het gebied van protheseknieën.

Protheseknieën

Elke kind leert lopen met vallen en opstaan. Dat is de leerschool die voor de meeste mensen prima heeft gewerkt. Geen kind zegt als hij vier keer per dag valt: ‘Lopen is niks voor mij, ik stop ermee, ik ga verder in een rolstoel.’ Als u na uw bovenbeenamputatie een prothese krijgt met een knie waarmee u na maanden training nog vier keer per dag valt, dan is de kans heel groot dat u wel zegt: ‘Ik stop ermee en ga verder in een rolstoel’. Kortom: het type knie dat onder de prothesekoker komt is van grote invloed op hoe een prothesegebruiker met zijn prothesebeen kan omgaan (*).

Buigen of niet buigen?

De meeste prothesegebruikers weten precies wanneer de protheseknie soepel moet buigen en wanneer deze echt niet mag buigen. Op het moment dat de prothese belast wordt, mag de knie niet ‘doorknikken’. Als het lukt om de protheseknie op dat moment te controleren, neemt het vertrouwen van de gebruiker toe en zal het ‘door die knie knikken’ zeldzamer worden.

Als je ‘door de knie knikt’ betekent dit, dat je op dat moment met je overige beenspieren de protheseknie niet onder controle kunt houden. Het is belangrijk dat een protheseknie in alle gevallen voorkomt dat de gebruiker valt. In de afgelopen honderd jaar zijn enorm veel protheseknieën gemaakt met als doel om er niet doorheen te gaan en vallen te voorkomen. Helaas is dat nog niet honderd procent gelukt.

Twee typen knieën

Simpelweg zijn er twee soorten knieën, te weten de mechanische protheseknieën en de computer-gestuurde protheseknieën met een microprocessor (MPK’s). De MPK’s worden ook wel auto-adaptieve knieën (AAK’s) genoemd.

(* De protheseknieën voor mensen met een vaststellingsknie (gestrekte stand tijdens het lopen) zijn in dit artikel buiten beschouwing gebleven.

- **De mechanische knie**

Hoe eenvoudiger een mechanische knie gemaakt is, des te meer moet je als prothesegebruiker je volle aandacht inzetten om de knie volledig te controleren. Elke mechanische knie heeft een ander ontwerp. Dat maakt dat binnen die reeks van knieën de ene als prettig en de ander als onprettig ervaren wordt. Wanneer ‘knik’ ik erdoor en wanneer niet? Alleen de meest geavanceerde mechanische knieën hebben het in zich om in bijna alle situaties ‘er niet doorheen te knikken’, ook bij het gebruik van een trap of een helling.

- **De computergestuurde knie**

De computergestuurde knieën, zeker de knieën die de laatste jaren zijn ontwikkeld, hebben de computertechnologie in zich om dat ‘er doorheen knikken’ tot het absolute minimum te beperken. Bij deze knieën heb je dus veel minder je aandacht nodig om veilig te blijven lopen. Ook bij protheselopers die conditioneel, motorisch en cognitief minder vaardig zijn of zijn geworden, is dat een voordeel ten opzichte van de mechanische knieën. Zij kunnen toch veilig en mobiel (blijven) functioneren.

Iedereen een computergestuurde knie?

De computergestuurde knieën zijn tegenwoordig zo geavanceerd dat je zou kunnen zeggen: iedereen met een bovenbeenamputatie begint standaard op een MPK. Als dat problemen geeft, dan kan altijd nog worden uitgeweken naar een eenvoudiger mechanische knie. Helaas is het nog niet zover. De zorgverzekeraars willen de kosten zo laag mogelijk houden en zullen daarom niet al snel een MPK verstrekken. De kans is groot dat binnenkort een groot onderzoek wordt gestart naar de verschillen, overeenkomsten, kosten en effectiviteit van MPK's ten opzichte van mechanische knieën. Meer hierover in een volgend nummer van ‘Kort&Krachtig!’

Deskundig advies

De vraag ‘Welke knie krijg ik?’ kan pas beantwoord worden als in overleg met de diverse deskundigen (revalidatiearts, instrumentmaker) duidelijkheid bestaat over het (te verwachten) activiteitsniveau van de prothesegebruiker. Op basis hiervan wordt gekeken welke knie het beste past. Het is nuttig om in overleg met die deskundigen verschillende knieën te testen voordat er een definitieve keuze gemaakt wordt.

In deze rubriek benadrukken we de kracht van de prothesegebruiker. Want dat er veel wèl mogelijk is na een amputatie mag ook belicht worden.

Wandelen snowboarden biljarten

met een prothese is veel mogelijk

16

Manon van Koppen is beginnend journalist en fotograaf. Zij maakte een beeldreportage over mensen met een prothese die mede dankzij die prothese hun hobby weer kunnen uitoefenen.

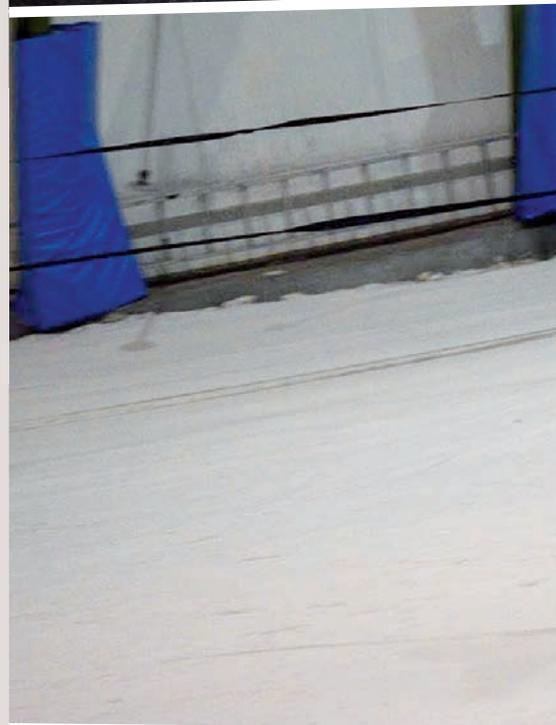
Pietske

Na een wandeling van nog geen tien minuten van de bushalte naar haar huis, bel ik aan. Een tikje zenuwachtig sta ik daar, in Friesland, op een dinsdagmiddag. De deur gaat open. In de deuropening kijkt Pietske Hannema mij lachend aan. 'Goedemiddag Manon!', zegt ze vrolijk met een Fries accent. Gek genoeg is het been toch het eerste waar ik kort mijn blik op werp. Pietske nodigt mij uit om een kopje koffie te drinken. Ze vertelt haar verhaal, wat ze heeft moeten doorstaan om weer te kunnen lopen op een prothese en ga zo maar door. De brok in mijn keel moet ik regelmatig wegslikken. Wat een verhaal. Tegelijkertijd komt er ook een gevoel van bewondering in mij naar boven. Wat is ze een sterke vrouw! Als de koffie op is gaan we op pad. Pietske neemt mij mee naar een van haar favoriete plekken om haar hobby uit te oefenen, namelijk wandelen. En aan mij de taak om dit op beeld vast te leggen. Samen met Pietske wandel ik door haar favoriete wandelgebied. Voor mijn gevoel zijn we even met zijn drieën op de wereld: Pietske, ik en de camera.

*'Het been is
toch het
eerste waar
ik naar kijk.'*

Foto's: Manon van Koppen

*'Een gevoel van respect
overheerst.'*

Terwijl ik op de terugweg naar huis naar de bus-
halte wandel, werp ik mijn blik kort op mijn eigen
benen. Wat is het eigenlijk bijzonder, dat mensen
zoals Pietske op één been kunnen lopen met een
prothese.

Filip

Behalve Pietske heb ik nog een aantal andere per-
sonen gefotografeerd tijdens het uitoefenen van
hun hobby. Zo ook de Belgische Filip. Ik werd erg
nieuwsgierig toen hij mij een mailtje stuurde. Filip
doet aan snowboarden met een prothese. Om eer-
lijk te zijn wist ik niet dat dat mogelijk was. We
hebben afgesproken dat ik met hem mee ga, terwijl
hij een uur gaat snowboarden. Aangekomen in de
Skidome ga ik met mijn camera om mijn nek op
zoek naar hem. Dan komt er iemand aangelopen
met een prothese. Dit moet natuurlijk Filip zijn! Met
zijn snowboard onder zijn arm stelt hij zich aan mij
voor. Net als Pietske vertelt hij mij het verhaal over
zijn amputatie. Weer die brok in mijn keel. Wat een
power, dat hij dit verhaal kan vertellen terwijl hij nu
met een snowboard op de piste staat. En dan gaat
hij omhoog, de piste op. Hij gaat zo onwijs snel dat
het nog een uitdaging is om goede kiekjes te schie-
ten. Een gevoel van respect overheerst, ik vind het
zo bijzonder dat Filip kan snowboarden op één
been.

Wim

Ook toen ik Wim ging fotograferen kreeg ik een
warm welkom. De mannen van de biljartclub von-
den het allemaal erg interessant dat iemand kwam
fotograferen. Het verhaal van Wims amputatie is
compleet anders dan het verhaal van Pietske en
Filip, maar even aangrijpend. Al deze mensen heb-
ben bij zichzelf een knop moeten omzetten en dank-
zij een hoop doorzettingsvermogen staan ze waar
ze nu staan. Op één been en een prothese. Biljarten
is de hobby van Wim en dankzij zijn prothese kan hij
dit nu weer doen. Met zijn keu slaat hij zich door de
partij heen. En hij wint hem nog ook.

Ik vind het bijzonder dat Pietske, Filip en Wim hun
verhaal aan mij toevertrouwen. Dat ze mij uitno-
digden om mee te kijken tijdens het uitoefenen van
hun hobby. Bijzonder dat dankzij een prothese,
deze mensen hun hobby terug hebben gekregen.

UITNODIGING PROTHESEGEBRUIKERSDAG ZA 30 MAART 2019 - GOES

PRIMEUR: EERSTE PROTHESEGEBRUIKERSDAG IN ZEELAND!

Op 30 maart organiseren Gardeslen Orthopaedie, Revant Revalidatiecentrum Lindenhof en KorterMaarKrachtig de allereerste prothesedag in Zeeland.

We geven u een blik op zorg van de toekomst, presenteren nieuwe producten en beantwoorden vragen over de nieuwe vergoedingen van verzekeraars.

PROGRAMMA ZATERDAG 30 MAART

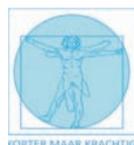
- 9.45 inloop
- 10.00 Gardeslen Orthopaedie |
Richard Valkenburg/
Gerben Dokter
- 10.20 KorterMaarKrachtig
- 10.40 Revant Revalidatiecentrum
Lindenhof | Revalidatiearts
Inge van Zee
- 11.00 koffiepauze
- 11.20 Ottobock | Richard Zwart
- 11.40 Össur | Martin Faas
- 12.00 Ortho Europe | Mike Koolhaas
- 12.20 lunch

ADRES

Revant Revalidatiecentrum Lindenhof
's-Gravenpolderseweg 114A
4462 RA Goes

AANMELDEN

Stuur voor 15 maart een bericht naar
info@gardeslen-orthopaedie.nl,
dan reserveren wij een plek voor u.

Dokters van morgen

In het programma 'Dokters van Morgen' van 6 november 2018 ging Antoinette Herzenberger op zoek naar de bionische toekomst. Zij sprak daarover met een aantal ervaringsdeskundigen, waarvan twee zelf ook een belangrijke rol spelen in de ontwikkeling van nieuwe prothesetechnieken. Corine Kamphuis vertelde over het traject naar haar bionische armprothese na de amputatie van haar hand vanwege kanker. Verder kwam Kim de Roy aan het woord die sinds

1986 een onderbeen moet missen vanwege een verkeersongeluk en nu hoofd is van het research- en development-centre van de firma Össur in IJsland. In het MIT in Boston, een van de grootste

centra op het gebied van de bionische revolutie, ontmoette Antoinette Hugh Herr. Hij verloor beide onderbenen door een bevriezing tijdens het bergbeklimmen. Hugh Herr geeft de kijker die een been of arm moet missen vertrouwen in de toekomst: volgens hem is het over een jaar of twintig niet meer nodig je beperkt te voelen als je een arm of been mist. Het programma is de moeite van het kijken meer dan waard!

https://www.npostart.nl/dokters-van-morgen/06-11-2018/AT_2103630

Oproep

Hebt u een beenamputatie én gebruikt u af en toe een rolstoel?

Wilt u graag meehelpen bij een wetenschappelijk onderzoek? Bent u benieuwd naar uw lichaamssamenstelling en energieverbruik in rust en tijdens activiteiten? Voor een grootschalig onderzoek zoeken wij mensen met een (onder)beenamputatie. Bent u tussen de 18 en 75 jaar oud en hebt u minstens één jaar een amputatie én bent u rolstoelafhankelijk bij het afleggen van grotere afstanden? Dan zijn wij op zoek naar u! Het onderzoek bestaat uit een éénmalige meting van ongeveer drie uur in Amsterdam of Rotterdam. Na de meting ontvangt u de resultaten in een verslag over uw lichaamssamenstelling en energieverbruik. Deze gegevens worden gebruikt om een leefstijlapp te ontwikkelen voor mensen met een beenamputatie of een dwarslaesie. Wilt u meer informatie of wilt u zich aanmelden? Mail of bel dan naar Dirk Hoevenaars, d.p.hoevenaars@vu.nl / 06-43259225. Wij hopen van u te horen!

DIRK HOEVENAARS

Karen Koller, Mr. Msc. Mba, jurist gezondheidsrecht, werkzaam als consultant in het veld van medische hulpmiddelen en ondersteuning van individuele patiënten vanuit haar eigen praktijk KollerVision

Welk loket?

Opnieuw een opmerkelijke casus over een sportprothese. In eerste instantie werd de aanvraag zonder motivatie van de zorgverzekeraar afgewezen. In bezwaar volgde opnieuw een afwijzing. In beide reacties had de verzekerde zelf al recente rechtspraak bijgevoegd en daarin werd duidelijk *'dat een hulpmiddel geschikt moet zijn om de beperkingen/belemmeringen van verzekerde in aanvaardbare mate te compenseren, ook voor omstandigheden waarin de verzekerde op het gebruik ervan is aangewezen. Hier is ook sprake van als het gaat om niet-medisch gerelateerde sport, hobby's e.d. Op grond van de zorgverzekeringswet bestaat de mogelijkheid zorg op maat te leveren en de individuele omstandigheden van verzekerden mee te laten wegen.'* En dat betekent dat doelmatige zorgverlening ook recht op een sportprothese is.

De zorgverzekeraar gaf echter aan dat de gemeente via de WMO, WLZ of Jeugdwet wel een route naar een sportvoorziening zou zijn.

In de derde brief van verzekerde met als titel 'klacht', reageert de zorgverzekeraar met een tweetal vragen. Wat is het verschil tussen een gewone en een sportprothese? En in hoeverre is verzekerde aangewezen op een sportprothese? De verzekeraar ging nu weer terug naar de inhoud en stuurde de verzekerde toch weer niet naar de gemeente.

Met een vierde brief van de verzekerde, inclusief toelichting van de arts, volgde een reactie van verzekeraar, genaamd 'herbeoordeling'. Hierin staat dat 'vormen van zorg die op grond van de WLZ/ Jeugdwet of WMO worden gefinancierd, niet onder de dekking van een basisverzekering vallen.'

Bijzonder was ook dat de zorgverzekeraar een kamerbrief had meegestuurd. In deze brief van 16 kantjes staat dat er een motie is ingediend over kindersportprothesen. Deze brief werd aan een volwassen man gestuurd!

U ziet: het wordt de verzekerde knap moeilijk gemaakt om te gaan sporten met een prothese vanuit de zorgverzekeringswet.

In mijn volgende column vertel ik welke vervolgstap we hebben genomen.

KAREN KOLLER

*'Als iets bij mij
goed werkt,
kunnen anderen
daar ook profijt
van hebben.'*

**‘Ik wil mijn
ervaringen
graag delen.’**

Karel Hanse leeft al ruim 50 jaar met één been en heeft zich daardoor nooit laten tegenhouden om te doen wat hij wilde. Sporten, reizen, huizen bouwen: het lukt hem allemaal. Karel heeft veel zelf uitgezocht en pleit voor betere informatie over leven met een heupexarticulatie, want dat is écht anders dan met een 'gewone' bovenbeenamputatie.

Hoe komt het dat je een been mist?

Ik kreeg in 1966 botkanker, als jongetje van 10, ik kreeg heel veel bestraling en daarna werd mijn volledige linkerbeen geamputeerd. Daarna zijn er ook nog twee metastasen uit mijn longen weggehaald, en daar is het verder bij gebleven; ik ben één van de weinigen uit die tijd die het levenslicht nog mag aanschouwen.

Hoe heeft dit je leven beïnvloed?

Mijn moeder was een nuchtere Rotterdamse volkswrouw die van een lolletje hield. Die houding kreeg ik van mijn ouders mee en ik ben zelf van nature ook positief ingesteld. Ik was een kwajongen, gericht op avontuur. Ineens kon ik niet alles meer, maar toch heb ik me er nooit echt door gehinderd gevoeld en altijd alles gedaan wat ik wilde, met de middelen die ik had. Er gaat een deur dicht, maar dan gaat er altijd weer een ander deurtje van mogelijkheden open: ik kon niet meer voetballen, maar ik kon wél rolstoelbasketballen en wedstrijdzwemmen. Vanwege mijn toen onzekere levensverwachting hebben ze mij in de laatste klassen van de basisschool gewoon over laten gaan. Daardoor miste ik een stuk basiskennis en dat heeft wel invloed gehad. Ik denk ook dat ik zonder de amputatie een ander beroep had gekozen, bijvoorbeeld in de constructie, de scheepvaart of het baggeren. Maar ik ben ook sociaal, dus het is maatschappelijk werk geworden, en ik heb met veel plezier gewerkt in de gezinszorg en de jeugdhulpverlening.

Gebruik je een prothese?

Ik was als jongen heel trots op mijn eerste prothese, die was gemaakt van wilgenhout en bekleed met zeehonden huid. Ik was bij de padvinderij, en dan viel je natuurlijk wel eens tijdens het spelen en dan scheurde het korset doormidden, want ook dat was toen van hout. In 1972 kwam het eerste 'Ruhr-skelet', eigenlijk nog steeds de basis van de korsetten die in Nederland gemaakt worden: een frame van aluminiumpijp met scharnierpunten en bekleed met schuimrubber. Later kwam daar nog het Helix 3D-heupscharnier bij. En onlangs heb ik in Duitsland de firma Geh-Vision van Udo Danske gevonden die

een bekkenkorf heeft ontwikkeld die veel beter zit en niet afzakt zoals de meeste andere korsetten (de *Silikon Rahmenschaft*, www.geh-vision.de). Ik ben blij met mijn prothese: ik heb drie huizen gebouwd, allerlei sporten kunnen doen en reizen kunnen maken. Ik gebruik mijn prothese alleen als ik hem echt nodig heb - als ik hout aan het kloven ben of bezig ben met de motorzaag - en niet omdat het er beter uitziet voor de buitenwereld.

Wat houdt een heupexarticulatie eigenlijk precies in?

Het hele been wordt verwijderd en het bovenbeen wordt uit de heup genomen. Het bekken blijft intact maar soms wordt wel een deel van het zitbotje en de bilspier verwijderd.

Wat is het verschil met een 'gewone' bovenbeenamputatie?

Er is geen beenstomp waar je een prothese aan kunt bevestigen en dus heb je een korset of korf om de romp nodig. Dit kan bepaalde problemen met zich meebrengen. Aan tafel doe ik mijn prothese bijvoorbeeld altijd uit, want anders smaakt mijn eten niet: je maaginhoud wordt als het ware naar boven geperst door dat korset. En ook je ademhaling is oppervlakkiger want je kunt je adem niet goed 'in je buik' laten stromen. Door het ontbreken van een beenstomp is het moeilijk om rechtop te blijven zitten, waardoor zitten altijd extra energie kost. Een orthese (zithulpmiddel) kan helpen om de zitbalans te herstellen. Helaas hoorde ik zelf pas veel later dat deze mogelijkheid bestond. Nog een ander verschil is het gewicht van de prothese: een volledige prothese weegt in totaal al gauw acht kilo. Ga maar eens een hele dag rondlopen met een zak aardappelen van dat gewicht.

Vind je dat hier voldoende aandacht voor is?

Mijn ervaring is dat de specifieke problemen bij een heupexarticulatie onderschat worden, ook door revalidatieartsen. Meer aandacht hiervoor zou heel goed zijn, zowel binnen de revalidatie en de instrumentmakerij, als bij de patiëntenvereniging. Het gaat om een kleine groep, waardoor het lastig is «om kennis op te bouwen. En die groep zal in de toekomst zelfs nog kleiner worden door nieuwe operatietechnieken. Juist daarom zou ik willen pleiten voor één of twee gespecialiseerde kenniscentra in het land. Ik ben ervan overtuigd dat er dan veel minder tijd en geld verloren gaat met zoeken naar informatie en uitproberen wat werkt. Ik heb veel zelf uit moeten zoeken en omdat ik veeleisend ben, ben ik niet altijd de makkelijkste... Maar ik zie het als een uitdaging om dingen toch voor elkaar te krijgen. Daarbij is het ook belangrijk om met lotgenoten in contact te kunnen komen om ervaringen uit te wisselen. In Duitsland zijn er bijvoorbeeld speci-

Paspoort

Wie: Karel Hanse

Leeftijd: 63 jaar

Woont: in Albergen in Twente (maar blijft een Rotterdammer...)

Samen met: Conny, beiden hebben drie volwassen kinderen uit een eerdere relatie en er zijn zeven kleinkinderen

Werkte als: maatschappelijk werker

Houdt van: mountainbiken, roeien, skiën en duiken

ale bijeenkomsten voor deze groep. Als iets bij mij goed werkt, kunnen anderen daar ook profijt van hebben, dat zou ik graag willen kunnen delen.

Je reist graag, vertel eens?

Ik ga graag naar de wintersport en we maken regelmatig tripjes met ons busje. En ik maak duikreizen, in mijn uppie, met mijn rolstoel met smartdrive (hulpmotor) en een heel pak bagage. Ik heb een uitrusting voor technisch duiken met een *backplate* en een *wing* - een luchtkamer - op mijn rug, waarmee ik onder water goed in balans blijf. Een jaar geleden heb ik nog een prachtige rondreis door Thailand gemaakt. Op het vliegveld in Dubai had ik een bijzondere ontmoeting, met een Zwitser die op weg was naar Phuket. Hij heeft ook een heupexarticulatie, maar dan aan de rechterkant. En hij bleek, net als ik,

schoenmaat 47 te hebben! We hebben onze voeten naast elkaar gezet, daar op het vliegveld. En later kreeg ik van hem 30 rechterschoenen en hij van mij 30 linkerschoenen. Ongelofelijk dat we zo onze 'schoenmaat' hebben gevonden!

Waarom is sport zo belangrijk voor je?

Ik houd van bewegen en ik ben graag buiten om te ontspannen. Bovendien moet ik zorgen dat ik mijn spieren in conditie houdt. Ik ben jaren geleden gestopt met werken, mede ingegeven door de beperkingen binnen de sociale wetgeving, en toen ben ik me gaan richten op het bouwen van huizen en op de paardensport. Ik had een prothese die ik met vilt, leer en stelsleuteltjes kon aanpassen aan het paard. Ik heb veel leuke paarden gehad en ook veel - reguliere - dressuurwedstrijden gereden en daarnaast ging ik veel met mijn dochters het bos in. Ik rijd nu geen paard meer maar zou wel graag motor willen rijden. Op zich heb ik daar geen aanpassingen voor nodig mits het een automaat is. In Duitsland mag je met een beenamputatie zonder aanpassingen rijden, maar het CBR is helaas erg behoudend. Ik ben bezig om een aanpassing goedgekeurd te krijgen met uitklapbare zijwielen, die ervoor zorgen dat de motor niet omvalt als je stilstaat. Ik ben nu in afwachting van een rechtszitting, mede op advies van Mr. Visser, in het tv-programma

'De problematiek van een heupexarticulatie is écht anders.'

'Mr. Visser doet uitspraak' (uitzending van 30 april 2018). Je moet soms wel een lange adem hebben, maar als ik vind dat iets moet kunnen, dan probeer ik wel het maximale te bereiken.

Hoe gaat het nu met je?

Mijn schouders zijn door het intensieve gebruik versleten, rolstoelbasketballen gaat niet meer en ik kan ook niet meer uren met mijn krukken het bos in zoals ik voorheen altijd deed, dus ik merk wel dat ik ouder word. Maar laatst sprak ik iemand van mijn leeftijd die last had van één knie. Hij heeft verder geen handicap en kan evengoed op dit moment geen kant meer op... Het heeft dus gewoon te maken met het ouder worden van je lichaam. Kortgeleden ben ik nog eens bij een revalidatiearts van het Roesingh geweest. Daar heb ik loopoefeningen gedaan, waardoor ik toch net weer wat meer rendement haal. En ik kreeg ook een goed sportadvies, want ik wil graag leeftijdsadequaat blijven bewegen: ik ben meer gaan roeien en begonnen met mountainbiken, zodat ik toch het bos in kan. Ik roei met aanpassingen aan het roeibankje, waardoor ik rechtop kan blijven zitten in de boot, en ik ben ook al bezig met het ontwikkelen van een aangepast fietszadel. Zo vind je toch steeds weer een oplossing.

Vrijheid *van* bewegen.

UNIVERSELE ZWEMFLIPPER VERSTERKT GEAMPUTEERD BEEN

Voor mensen met een beenamputatie is een sterke stomp belangrijk. Deze moet je regelmatig trainen en dat begint al tijdens de revalidatie. Zwemmen is dan een fijne vorm, maar dan beweeg je je stomp niet intensief genoeg om spieren op te bouwen, zo bleek uit recent onderzoek.

Revalidatie

In samenwerking met Libra Revalidatie ontwikkelde Livit een universele zwemflipper om de spieren in de stomp te trainen tijdens revalidatietrajecten. De eerste resultaten zijn verbluffend en de universele koker is voor veel mensen te gebruiken.

Recreatief gebruik

Livit bekijkt de mogelijkheden om in de toekomst alleen een flipper aan te bieden, die je als prothesedragers zelf kunt aanschaffen en gebruiken in combinatie met je eigen koker.

VOORDELEN UNIVERSELE ZWEMFLIPPER

- + aantoonbare toename spieromvang stomp tijdens revalidatietrajecten
- + maatwerk is niet nodig dus voor brede groep revalidanten inzetbaar
- + fijnere sportervaring
- + zowel voor revalidatie, top- als breedtesport

'Zwemmen met
een prothese
wordt een stuk
makkelijker,
sneller en leuker'

Kijk voor meer informatie op livit.nl/innovatie

Watersporten kan iedereen!

De DennisvanderZeyden.nl foundation organiseert op 5 en 6 april een zeilclinic voor sportievelingen met een fysieke beperking. Stichting de Benen nemen en KorterMaarKrachtig zijn ook bij de organisatie betrokken. Dit weekend wordt georganiseerd voor mensen met een arm-/beenprothese maar ook mensen met een andere beperking kunnen zich aanmelden. Onder begeleiding van bekwame instructeurs kunnen de deelnemers zeilen en kanovaren op diverse boten. Het evenement wordt gehouden op het watersporteiland Robinsoe Crusoe bij Loosdrecht.

De start is vrijdag 5 april om 20:00 uur. De kosten zijn voor twee dagen € 52,50 per persoon inclusief barbecue, overnachting, ontbijt en lunch. Als je alleen zaterdag wilt meedoen, betaal je € 27,50, inclusief lunch.

Aanmelden kan via clinic@dennisvanderzeyden.nl.

Verdere informatie is te vinden op www.dennisvanderzeyden.nl

Barbie met prothese

Speelgoedbedrijf Mattel heeft aangekondigd dat in het najaar een Barbiepop met een prothese op de markt komt. Er komt ook een Barbie in een rolstoel. Er was al jaren veel vraag naar deze poppen en het bedrijf werd vaak bekritiseerd vanwege het schoonheidsideaal dat het oplegde aan meisjes: blank, blond en dun. Daarom werden de afgelopen jaren ook poppen op de markt gebracht met andere lichaamstypen en een andere huidskleur.

Giathlon op 7 april

Op zondag 7 april a.s. vindt in Sportboulevard Dordrecht voor de derde keer de Giathlon (indoor triathlon) plaats. Een uurtje indoor sporten om geld op te halen voor de gehandicaptensport. Tijdens dat uur ga je 10 minuten zwemmen, 20 minuten hardlopen (op de loopband) en 30 minuten fietsen (op een spinningfiets). Wie doet er mee? Kijk verder op www.giathlon.nl

Nieuwe flyer 'Op een ander been gezet'

De werkgroep 'Op een ander been gezet' heeft een nieuwe flyer gemaakt. Daarin staat allerlei informatie over de activiteiten van de werkgroep en de voordelen van het lidmaatschap.

Op de website van KorterMaarKrachtig staat nog veel meer informatie over OEABG: zie www.kortermaarkrachtig.com/jongeren.

Hydraulische
cilinder

Massamiddelpunt
proximaal van knie-as

Maximale knieflexie
tot 175°

Geïntegreerde
female adapter

Veilig en stabiel in
standfase

Waterproof

Variabel en adaptief
looppatroon

VGK-S

Speciaal ontworpen voor een korte amputatie

Marlène

op weg naar Tokio

We volgen in 'Kort&Krachtig!'

Marlène van Gansewinkel op haar weg naar de Paralympics van Tokio 2020. Marlène doet dan mee aan de atletieknummers 100 meter, 200 meter en vérspringen.

Foto: Erik van Leeuwen, Wassenaar

Het winterseizoen begon voor mij in december met een bijzonder evenement: ik werd tot mijn grote verrassing gekozen tot para-atleet van 2018! De toelichting op het vakjuryrapport luidde als volgt: "Marlène heeft de prestatiegrenzen van de para-atletiek verlegd en heeft daarmee een stevige bijdrage aan de volwassenwording van de sport geleverd. Zij steekt boven de rest uit wegens een unieke combinatie van loopnummers en het technische vérspringen. Met twee keer goud en één keer zilver op het EK, waarbij de twee gouden medailles tegelijkertijd een wereldrecord opleverden, bewijst dit de enorme klasse van deze atlete", aldus voorzitter van de

vakjury Kamiel Maase. Ik ben superblij met deze prijs en heb een onwijs leuke avond beleefd. Ineens stond ik in het middelpunt van de belangstelling! Het is fijn dat er zoveel waardering is voor mijn prestaties.

In dit seizoen zijn er weinig wedstrijden. Daardoor heb ik veel tijd om te trainen en mijn schoolwerk goed te doen. Kerst en oud en nieuw heb ik gevierd met mijn familie, mijn vriend en mijn vrienden in Hilvarenbeek. Aan de ene kant is dat een leuke onderbreking van al mijn trainingsarbeid, maar ik moet er wél voor zorgen dat ik mijn trainingsritme niet te veel verander. Topsport vergt veel discipline!

Het is alweer een jaar geleden dat ik betrokken was bij de oprichting van de Stichting Para Atletiek. Ik ben erg trots op het werk dat het afgelopen jaar is verzet en we gaan met veel energie ons tweede jaar in. Kijk zelf maar eens op onze website www.stichtingpara-atletiek.org.

In januari heb ik een officieel contract getekend bij Össur. Daardoor hoor ik nu bij Team Össur. Ik loop al twee jaar op hun blades en ik heb het gevoel dat ze goed bij mij passen. Die blades zorgen ervoor dat ik zo hard kan lopen!

MARLÈNE

Snowboardster Bibian Mental

'Paralympische Sporter van het Jaar'

Bibian Mental is voor de tweede keer in haar carrière geëerd met de titel Paralympische Sporter van het Jaar. Bibian kreeg de Jaap Eden Trofee uitgereikt tijdens het Sportgala in de Amsterdamse AFAS Live op 19 december vorig jaar.

Bibian won op de Paralympische Spelen in Pyeongchang twee gouden medailles, op de onderdelen snowboardcross

en banked slalom. Een maand voordat de spelen van start gingen, onderging ze nog een operatie. Bibian voert al jaren een strijd tegen kanker.

Vier jaar geleden won ze deze titel ook. Ze veroverde toen haar eerste paralympische titel.

BRON: ANP

In deze rubriek komen jongeren met een verkorting -of amputatie- van arm of been aan het woord. Soms schrijven zij zelf over hun leven, soms doen hun ouders of hulpverleners dat.

‘Bereikbaar in Transitie’ van start

Studeren, werken en autorijden met een korte arm? Dat blijkt in de praktijk niet altijd zo eenvoudig als het klinkt. Jongeren die sinds hun geboorte een arm of hand missen lopen nogal eens tegen hindernissen aan bij het vinden van een opleiding, (bij)baan of rijkschool. En ook opleiders, werkgevers en rijkschoolhouders hebben soms last van koudwatervrees. Het project ‘Bereikbaar in transitie’ gaat hier iets aan doen, met makkelijk vindbare digitale informatie en filmpjes met ervaringsverhalen, die laten zien dat er veel mogelijk is.

Revalidatiearts Iris van Wijk en haar team wonnen met dit project de Ipsen revalidatie jaarprijs voor innovatieve patiëntenzorg 2018. De kick-off van het project op donderdag 13 december leverde direct veel concrete ideeën op vanuit de

‘Kelly: Je moet echt wel wat drempels nemen.’

projectgroep, waarin ervaringsdeskundigen en revalidatieartsen samenwerken met patiëntenvereniging KorterMaarKrachtig.

Studente Kelly van Ingen is zeer gemotiveerd om mee te doen. Ze heeft sinds haar geboorte een korte arm en werkt naast haar studie International Business als winkelmedewerker en start binnenkort een training als barista bij een grote koffieketen.

Mette en Jort op wintersport

Geeri Bakker heeft een nieuw avontuur geschreven over Mette en Jort. Dit keer mogen zij mee naar Oostenrijk op wintersport. Mette is de geadopteerde dochter van een stewardess en Jort is de zoon van een captain. Hij heeft als gevolg van een auto-ongeluk een onderbeen verloren.

Op Schiphol begint het avontuur al wanneer Mette een sleuteltje vindt. Het belangrijke sleuteltje is van een skivereniging en Mette en Jort krijgen als dank een snowboardclinic aangeboden. Eenmaal aangekomen in het skigebied blijkt Mette de miljoenste bezoeker te zijn. Maar... zullen Mette en Jort op tijd terug zijn om het grote feest mee te kunnen maken? Een lawine komt wel heel erg dicht bij...

Het is een inspirerend en spannend verhaal voor lezers van 10 tot 12 jaar. Het boek kost € 14,50 en is te koop bij de betere boekhandels en bij online boekwinkels.

Zie ook: <http://opreismetmette-en-jort.nl/>

Kelly: 'Je moet echt wel wat drempels nemen, maar mijn ervaring is dat het wél lukt!' Kelly en ervaringsdeskundige Ilse hebben in het vorige nummer van 'Kort&Krachtig!' al hun verhaal verteld.

Het project duurt een jaar. We houden u op de hoogte van de ontwikkelingen!

COLUMN!

Veronique Gorter is moeder van Jesslyn (10), Christina (9) en Benjamin (2) en partner van Bas. Benjamin is geboren met fibula aplasie. In deze column vertelt zij over haar belevenissen met Benjamin.

Saatsen

Afgelopen winter hebben we het weer meegemaakt: kou, sneeuw en ijs! Benjamin is geen bange jongen en wil alles wel proberen. Daarin steunen wij hem zoveel mogelijk, maar ik heb wel moeite met een aantal dingen die hij soms wil doen.

Zo is hier vlakbij een grote overdekte speeltuin met schaatsbaan. Goed voor een leuk uitje met de kids! Ik had me voorgesteld dat Benjamin lekker in de speeltuin zou kunnen spelen terwijl zijn zussen zouden schaatsen. Het idee was leuk, maar Benjamin dacht er anders over. Hij wilde namelijk net als zijn zussen het ijs op!

'Saatsen mama!', riep hij. Ik probeerde hem te vertellen dat hij dat nog niet kon, dat hij daar te klein voor was. Eerlijk gezegd dacht ik echt dat dat lastig zou zijn met zijn been. Maar Benjamin legde zich niet neer bij zijn rol in de speeltuin, was volhardend en wilde echt 'SAATSEN!'

Zo gezegd, zo gedaan. Ik haalde een rekje en glij-ijzertjes. Natuurlijk was de kleinste maat veel te groot. De ijzertjes deed ik onder zijn schoentjes, het rekje zette ik op het ijs. Mamma hield haar hart vast terwijl pappa mee het ijs op ging.

De eerste rondjes gingen wiebelig, maar gelukkig was pappa daar. Alhoewel... 'Nee pappa!! Minnemin zelluf doen!', hoorde ik al snel en mijn hart klopte in mijn keel. Maar ineens was daar een jongen van twee die zo weg schaatste in zijn eentje! En wat een plezier had hij.

En zo heb ik weer ontdekt dat hij een enorm doorzettingsvermogen heeft en zich nergens door laat tegenhouden.

'Mamma hield haar hart vast terwijl pappa mee het ijs op ging.'

Spetterend zwemfeest op 20 maart

De werkgroep 'Op een ander been gezet' organiseert ook dit jaar weer een spetterend zwemfeest voor de kinderen tot 10 jaar die lid zijn van KorterMaarKrachtig, hun ouder(s), broer(s) en zus(sen). Dit feestje vindt plaats op woensdag 20 maart van 13.00 tot 20.00 uur in Aqua Mundo op Centerparcs de Eemhof in Zeewolde. Deze middag is mede mogelijk gemaakt door sponsoring. Daardoor is de entree en het parkeren ook dit jaar weer gratis.

Aanmelden kan vóór 12 maart. Stuur hiervoor een mailtje met vermelding van de naam van het lid en het aantal personen en de leeftijden naar: b.voskuil@dehoogstraat.nl.

Na aanmelding ontvangen jullie een toegangsbewijs. Informatie over het zwembad is te vinden op www.dagjeeemhof.nl

Prothesetevredenheid bij patiënten met een onderbeenamputatie

Een overzicht van de literatuur

Introductie

Een belangrijk doel tijdens de revalidatiebehandeling van personen met een beenamputatie is het herwinnen van het loopvermogen, waarbij de prothese een belangrijke rol speelt. Daarbij is het tevreden zijn met de prothese van belang om deze optimaal in te zetten en te kunnen gebruiken. Echter een aanzienlijk deel van de prothesegebruikers, 40-60%, is niet tevreden over zijn of haar prothese. Dit komt onder andere vanwege problemen met comfort of pijn en dat resulteert soms in het helemaal afwijzen van de prothese. Dit komt, bij sommige patiëntengroepen, in 30% van de voorgeschreven prothesen voor.

Tevredenheid kan over het algemeen gezien worden als het matchen van de verwachtingen van de persoon met de opgedane ervaringen. Ontevredenheid ontstaat als verwachtingen niet uitkomen. Tevredenheid met de prothese is te omschrijven als een gevoelsmatige (of emotionele) evaluatie van de prothese of componenten hiervan. Het uiterlijk, de eigenschappen, de 'fit' en het gebruik van de prothese alsook

aspecten van de stomp zijn factoren die hier invloed op hebben. Daarnaast wordt tevredenheid ook beïnvloed door de stemming van de persoon op dat moment en omgevingsfactoren, bijvoorbeeld hoe gezinsleden of collega's op de amputatie en prothese reageren.

Meerdere vragenlijsten die gebruikt worden in onderzoeken evalueren tevredenheid met de prothese, waarbij tevredenheid in deze vragenlijsten verschillend wordt omschreven. Bijvoorbeeld één vragenlijst, de Trinity Amputation and Prosthesis Experience Scale (TAPES), gebruikt een 5-puntschaal om verschillende factoren die invloed hebben op tevredenheid met de prothese te evalueren.

Resultaten

In totaal zijn 1832 artikelen gescreend, waarvan uiteindelijk 12 zijn geïncludeerd en verder bekeken.

Algemene tevredenheid met de prothese werd in vijf studies onderzocht. Onder andere werd gevonden dat patiënteigen-

Aspect	Zeer ontevreden	Ontevreden	Neutraal, niet tevreden of ontevreden	Tevreden	Zeer tevreden
Kleur					
Vorm					
Geluid					
Uiterlijk					
Gewicht					
Bruikbaarheid					
Betrouwbaarheid					
Fit					
Comfort					
Algemene tevredenheid					

Hiernaast staat een voorbeeld van de TAPES-vragenlijst. Aan de prothesegebruikers werd gevraagd om bij elk van de aspecten van de prothese aan te geven hoe tevreden of ontevreden zij waren.

schappen, waaronder het man zijn, het niet hebben van bloedvatafwijkingen als reden voor de amputatie en het hebben van loonvormend werk een iets hogere tevredenheid met de prothese gaven.

Het uiterlijk van de prothese, onder andere qua kleur en vorm, had invloed op de tevredenheid en werd geëvalueerd in vier vragenlijsten. Daarnaast geeft het gebruik van de zogenaamde Seal-in liner* in de prothese meer tevredenheid over het uiterlijk van de prothese in vergelijking met het gebruik van de siliconen liner of zachte binnenkoker.

Prothese-eigenschappen werden omschreven als het gewicht, de geur, het geluid, waterbestendigheid, duurzaamheid, betrouwbaarheid, bruikbaarheid, het gemak van het gebruik, het gemak van schoonmaken en het beschadigen van kleding en het ervaren van beperkingen in de keuze van kleding en schoenen. Gebreken aan mechanische eigenschappen van de prothese en het te zwaar zijn van de prothese zouden, in bepaalde patiëntengroepen, redenen zijn om de prothese helemaal te weigeren. Daarnaast lijkt tevredenheid over het gebruik van de prothese en het gewicht af te hangen van het niveau van de amputatie, waarbij hoe lager het amputatieniveau hoe meer tevreden de prothesegebruiker is met het gewicht en het gebruik van de prothese.

Prothesefit werd omschreven als het comfort, de kokerfit, de prothesehanteerbaarheid, de ophanging en de mate van bewegen en draaien van de stomp in de koker. Ook hier gaf de Seal-in liner meer tevredenheid bij gebruik vergeleken met siliconen liners en zachte binnenkokers.

Aspecten van de stomp werden omschreven als het transpireren, het ontstaan van wonden, huidirritatie, blaarvorming, puisten, huiduitslag, zwelling en het ervaren van (fantom)pijn. Gevonden werd dat het hebben van een gezonde stomp en het ervaren van minder pijn de tevredenheid met de prothese deed toenemen.

Het gebruik van de prothese werd omschreven als het gebruik tijdens het zitten, lopen, lopen op ongelijk terrein, traplopen, het gemak van het gebruik en het dagelijks gebruiken van de prothese. Gevonden werd dat gebruikers van de Seal-in liner in de prothese tevredener waren bij het zitten, het lopen op ongelijk terrein en traplopen dan gebruikers van siliconen liners of zachte binnenkokers.

Discussie

Tevredenheid met de prothese wordt verschillend omschreven in studies en vragenlijsten. Daarnaast kwamen in sommige vragenlijsten vragen voor die door de onderzoekers geschaard werden onder prothesetevredenheid terwijl zij dit aspect niet evalueerden. In de onderzoeken werden voornamelijk lichame-lijk actieve mannen onderzocht, waaronder grote groepen oorlogsveteranen, die een beenamputatie hadden ondergaan als gevolg van een ongeval en betaald werk verrichtten. Vrouwelijke patiënten met een amputatie zijn weinig onderzocht. Daarom zijn studies die prothesetevredenheid onderzoeken maar zeer beperkt vergelijkbaar qua uitkomsten.

Prothesetevredenheid wordt beïnvloed door vele factoren waarin vijf groepen factoren zijn te onderscheiden: prothese-uiterlijk, eigenschappen, fit en gebruik en aspecten van de stomp. De mate van tevredenheid is ook afhankelijk van persoonsfactoren waaronder geslacht, reden van amputatie en het hebben van werk. Ook is tevredenheid afhankelijk van de specifieke activiteit die men uitvoert met de prothese. Een prothesekoker kan bijvoorbeeld goed zitten en geen klachten geven tijdens het staan en lopen, maar knellen en pijn doen tijdens het zitten of fietsen. Vragenlijsten geven meestal niet aan in welke omstandigheden of houding men tevreden of juist ontevreden is. Eveneens is tevredenheid tijdsgebonden en maar één vragenlijst stelt een tijdsfactor van vier weken in bij de vragen over prothesetevredenheid.

Conclusie

Prothesetevredenheid is een belangrijk item dat beïnvloed wordt door veel verschillende factoren en zeker niet optimaal is voor alle prothesegebruikers. Meer onderzoek is nodig om eventuele ontbrekende factoren te identificeren en deze aandacht te geven om zo de tevredenheid met de prothese te vergroten. Hierbij is het wel van belang dat onderzoekers prothesetevredenheid helder omschrijven en daar vervolgens de juiste vragenlijst bij gebruiken.

**Seal-in liners zijn liners uitgerust met een aantal ringen die de koker luchtdicht afsluiten en zo de prothese goed fixeren aan de stomp.*

Referentie

Baars ECT, Schrier E, Dijkstra PU, Geertzen JHB. Prosthesis satisfaction in lower limb amputees: A systematic review of associated factors and questionnaires. *Medicine* (Baltimore). 2018 Sep;97(39):e122.

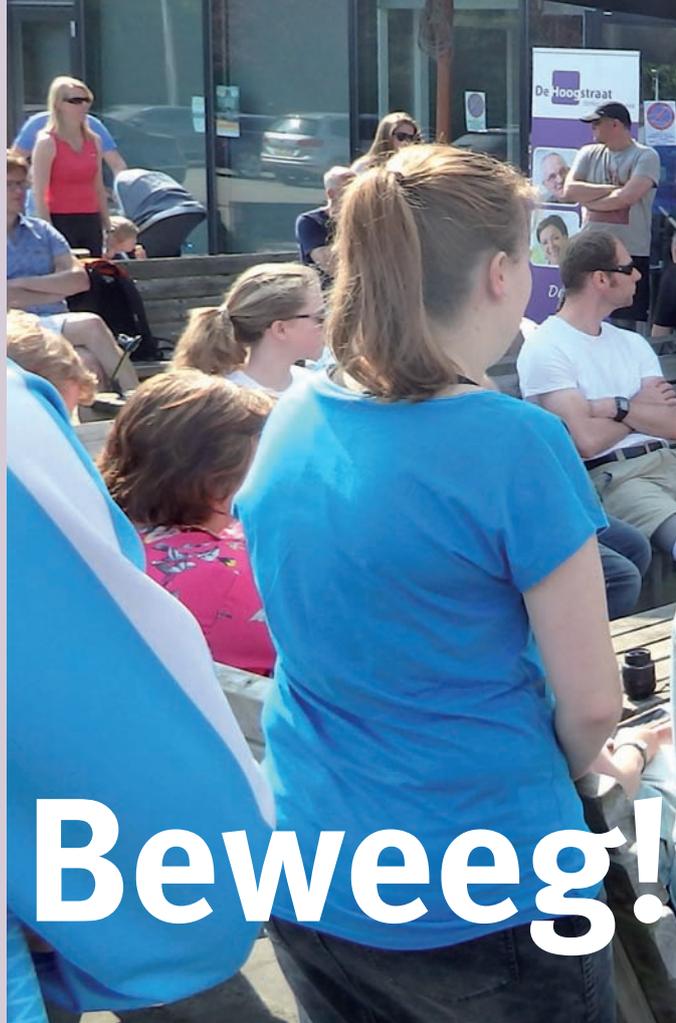
ECT BAARS, REVALIDATIEARTS VOGELLANDEN ZWOLLE

In de rubriek *Actief!* komen actieve prothesegebruikers en organisaties aan het woord. Zij delen hun ervaringen met u. Organisaties laten zien hoe ze zich inzetten voor mensen met een amputatie.

Op verzoek van Jan Vytopil, oud-bestuurslid van KMK, interviewden we Frank Dik, atletiektrainer voor mensen met een beenamputatie. Hij pleit voor meer en beter bewegen voor iedereen en juist voor degenen die een beenprothese dragen.

Frank Dik: Beweeg!

Frank hoe ben jij trainer geworden van mensen met een amputatie?

In oktober 1997 werd ik door instrumentmaker Frank Jol benaderd. Hij had een aantal cliënten die wilden sporten met een prothese en ik was trainer van valide sporters bij Hollandia in Hoorn. Ik deed dat al een jaar of vijftien en was het ook een beetje beu so langzamerhand, ik miste de uitdaging. Dus ik nam deze nieuwe uitdaging met beide handen aan!

Je begon met het trainen van drie mensen met een beenamputatie?

Ja, twee hadden een onderbeenamputatie en één een bovenbeenamputatie. Ik ging op zoek naar

informatie over het trainen met een beenprothese, maar er was ontzettend weinig te vinden op internet en in bibliotheken. Dus ik moest veel zelf uitvinden, samen met de mensen die ik trainde.

Hoe deed je dat?

Ik combineerde mijn kennis van de valide atletieksport met alles wat ik zag gebeuren bij de drie mensen die ik trainde. Ik maakte filmpjes, ging op zoek naar informatie over protheseknieën en -voeten en zo maakte ik me met vallen en opstaan deze 'tak van sport' eigen. Ik ben dus echt een autodidact. Elementen van de 'valide' atletiek heb ik gecombineerd met de praktijkervaring die we opdeden en met kennis die ik vergaarde over prothese-onderdelen en het bewegen met een prothese.

Bleef het bij die drie mensen?

Nee, de groep in Hoorn groeide snel. Ik gaf in die tijd een loopclinic bij OIM in Haren en vanaf dat moment kwamen er ook mensen uit dat deel van het land richting Hoorn om les te krijgen.

Jij hebt een heel andere visie op bewegen met een beenprothese dan de meeste fysiotherapeuten, hoe kan dat?

Ik kijk naar looppatronen door mijn 'sportbril'. Alle sporters - en ook de bladegebruikers - gebruiken de hiel niet, maar lopen via de teen, zo krijgen ze snelheid. In de gewone revalidatie van amputees wordt erg veel nadruk gelegd op het neerzetten van de

Wie: Frank Dik, getrouwd, een zoon van 24

Wat: trainer voor mensen met een beenamputatie

Sinds: 1997

Waar: bij Hollandia in Hoorn en De Hoogstraat Orthopedietechniek, Utrecht

Passie: mensen met een beenprothese beter laten bewegen

Foto's: Harry Dijk

hak. En dat is bijzonder, want daardoor wordt lopen juist lastiger in mijn ogen.

Die hak, heeft dat niet te maken met stabiliteit zoeken?

Ja dat denkt men, maar dat is niet echt zo. Mensen leren de voet neer te zetten op de hak en zetten dan de prothese ook nog eens ver voor zich uit. Dat is niet slim, want dan moet je als het ware een hele heuvel over om je gezonde heup daar overheen te tillen. Je loopt dan de hele dag 'een heuvel op'.

Hoe moet het dan volgens jou?

Plaats je voet actief, zet je been niet te ver voor je uit en regel meer vanuit je gezonde been. Wees de baas over je knie.

Is dat niet lastig bij een elektronische knie? Die wil ook de baas zijn, toch?

Ja dat is iets lastiger, je hebt iets meer geduld nodig, maar ook dan zijn de bovenstaande tips heel handig. Kijk, op papier zoiets uitleggen is best lastig.

Je gaf ook workshops tijdens de Nellie Coomans Games in Stadskanaal?

Ja, en daar hoorde ik dat er heel veel mensen waren die ook zo'n training van me wilden. Samen met Hans van Mourik en Hans Leutscher van NebasINSG hebben we toen een cursus ontwikkeld. Pilots daarvan draaiden op verschillende plaatsen in Nederland. In eerste instantie werd dit voor een deel vergoed vanuit VWS, NebasINSG en de betrokken instrumentmakerij met verder een kleine bijdrage van de deelnemers. De pilot stopte toen de bijdrage van VWS wegviel.

Dat was in de tijd dat ook de Stichting KMK werd opgericht toch?

Precies. In die tijd werd ook de Stichting KMK opgericht en kwam ik in contact met Co Appelman, Appie Rietveld en Mario Sijstermans. Appie kwam bij me sporten en via de Stichting KMK kwamen er steeds meer mensen met me in contact. Ik gaf loopclinics op verschillende plaatsen en mensen raakten enthousiast over die nieuwe manier van lopen.

'Ik kijk naar looppatronen door mijn sportbril.'

Je was ook een tijd paralympisch bondscoach?

Ja, tussen 2000 en 2008 was ik bondscoach atletiek voor amputees en heb ik de mensen naar de paralympische spelen begeleid. Fantastisch werk. Toch wilde ik in 2008 wat anders, ik wilde meer de breedte in en me niet alleen focussen op topsport omdat ik zag dat elke prothesegebruiker iets heeft aan mijn tips en lessen.

'Elke prothesegebruiker heeft iets aan mijn tips.'

Deed je dat allemaal in je vrije tijd?

Ja, ik was logistiek manager en dit gebeurde allemaal in mijn vrije tijd. Maar zo voelde ik het niet. Het was -en is- echt mijn passie.

Verveelt het niet?

Nee absoluut niet. Ik werk met mensen met allerlei amputatieniveaus en allerlei niveaus van bewegen. Van de prothesegebruikers van 70 die graag met hun gewone prothese zonder stok of rollator boodschappen willen doen, tot jongeren die voor het eerst op blades staan.

Heb je tips voor de 'gewone' beenprothese gebruiker die dit leest?

Ja, ga bewegen! Dat geldt voor iedereen, maar zeker voor mensen met een beenamputatie die sneller

geneigd zijn te blijven zitten. Na je revalidatie denk je dat je klaar bent met leren lopen, maar dan begint het juist. Blijf jezelf afvragen of het niet beter kan! Je revalideert een leven lang, is mijn visie. Mensen met een beenamputatie kennen vaak de weg niet om meer te gaan bewegen en dat is jammer.

Je werkt met iedereen met een beenamputatie, ook als je gewoon beter wilt leren lopen?

Zeker! Het gaat erom dat je kunt doen wat je wilt. Voor de één is dat boodschappen doen, terwijl een ander een paralympische droom heeft. Als je maar een stap vooruit komt. Als dat zo is, dan ben ik tevreden!

Waar kunnen mensen jou vinden?

Ik ben trainer in Hoorn, bij Hollandia en ik werk bij De Hoogstraat Orthopedietechniek. Daar werken we op dit moment aan een meerdaags trainingsprogramma voor prothesegebruikers. Ik heb er zin in meer mensen beter te gaan zien bewegen en dan heb ik het zowel over die oudere meneer van 80 als over het meisje van 8 of het aanstormend paralympisch talent. Voor al die mensen doe ik het. Als zij blij zijn, ben ik het ook!

CAROLINE VAN DEN KOMMER

Roessingh

Revalidatie Techniek

"Peter hielp mij aan de perfecte prothese!"

Karin Keeler - Huls
Klant van RRT

Peter Vlaanderen
Orthopedisch adviseur

www.rrt.nl

Telefoon 088 999 0 777

Roessingh Revalidatie Techniek is erkend producent en leverancier van orthopedische hulpmiddelen en revalidatie-artikelen.

Gratis beschermdop voor klikprothese

Het uiteinde van de metalen aansluitpin van een klikprothese heeft vrij scherpe randen en kan onbeschermd je kleding, beddengoed of nog erger, de huid beschadigen van je goede been of van degene die naast je in bed ligt. Gebruikers zijn creatief in het bedenken van oplossingen, maar een echte passende oplossing voor het afdekken van de pin was er nog niet. Nu wel!

Beschermdop van ProReva

Het 3D team van ProReva heeft samen met gebruikers en hun behandelaars aan de hand van vragen en gebruikerservaringen beschermdoppen ontwikkeld die de gewenste bescherming bieden. De doppen zijn te gebruiken voor zowel de onderbeen- als bovenbeenamputaties. De korte dop is gemaakt van enigszins zacht materiaal. Deze is makkelijk over de pin te schuiven.

Voordelen

- De dop dekt de scherpe randen af en voorkomt beschadigingen aan bijvoorbeeld beddengoed, huid, kleding en meubilair.
- De dop biedt bescherming tegen beschadigingen aan de aansluiting zelf, bijvoorbeeld tijdens het zwemmen.
- De onderzijde van de dop is belastbaar gemaakt voor het maken van transfers.
- Isolatiewaarde van de dop; bij huidcontact wordt de temperatuur van de pin als comfortabel ervaren.

Gratis beschermdop ontvangen?

ProReva verstrekt de dop gratis. Wilt u er een ontvangen? Neem dan contact met ProReva en de dop wordt naar u

gestuurd. U betaalt alleen eventuele verzendkosten. De doppen kunt u ook krijgen tijdens uw revalidatie in het Radboud UMC te Nijmegen of bij MRC Aardenburg in Doorn.

Op maat gemaakt

Naast de gratis beschermdop biedt ProReva ook de mogelijkheid om (tegen betaling van de ontwerpkosten) een op maat gemaakte beschermdop voor u te printen. Deze is net als de gratis versie belastbaar met uw lichaamsgewicht. Heeft u bijzondere wensen? Wilt u bijvoorbeeld een verlengingsdop zodat het geamputeerde been even lang is als het niet geamputeerde been wanneer u op uw knieën zit? Of heeft u wensen om veilig te kunnen douchen? Geef uw vragen aan ons door. Het team gaat dan aan de slag met een ontwerp waarin uw specifieke wensen verwerkt worden.

ProReva, orthopedisch maatwerk, Apeldoorn, 055 - 543 09 00, info@proreva.nl

Nieuw expertisecentrum voor beenprothesen in Amsterdam

De Hoogstraat Orthopedietechniek opent de deuren van een compleet nieuw beenprothesecentrum in Amsterdam, Protec genaamd. Protec is een expertisecentrum uitsluitend gericht op beenprothesegebruikers. Orthopedisch instrumentmakers met meer dan 30 jaar ervaring, gecombineerd met een bewegingstechnoloog gaan met u aan de slag!

De service gaat verder dan het verstrekken van een prothese. Als u dat wenst maken wij een complete gangbeeldanalyse, krijgt u beweegtraining en kunt u een personal coach inzetten om met minder pijn of meer energie te lopen. Ook kunt u er terecht voor het uitlijnen van osseointegratieprothesen. Voor meer informatie mailt u naar: info@protec.amsterdam of belt u met 030-2581811.

RHEO KNEE[®]

Stabiliteit en dynamiek onder alle omstandigheden

Iedere prothesegebruiker is anders en heeft andere wensen en eisen. De Rheo Knee is zowel geschikt voor mensen die stabiliteit en zekerheid verwachten, als voor mensen die juist meer dynamiek willen en hun prothese optimaal willen benutten. In de knie wordt gebruikt gemaakt van magnetorheologische technologie, waarmee Rheo Knee zich tijdens gebruik automatisch aanpast aan het gedrag van de gebruiker.

De belangrijkste eigenschappen:

- Spatwaterdicht, voor gebruik in een natte en/of vochtige omgeving, bijvoorbeeld tijdens het douchen
- Combinatie van stabiliteit wanneer u staat en dynamiek wanneer u loopt
- Snellere en meer natuurlijke zwaaibeweging
- Eenvoudige toegang tot gegevens via de nieuwe Össur Logic-app

De Rheo Knee XC biedt extra functionaliteiten opzichte van de Rheo Knee:

- De mogelijkheid om te rennen
- De mogelijkheid om alternerend trap op te lopen
- Automatische herkenning van de fietsbeweging

RHEO KNEE[®] XC

RHEO KNEE[®]

Ontdek alle voordelen van onze dynamische oplossingen op www.ossur.nl

SPORT!

Crowdfunding voor gestolen snowboardprothese

Het was een zwarte dag voor paralympisch snowboarder Merijn Koek, die vijfde november vorig jaar. 's Ochtends werd hij gebeld dat zijn auto was opengebroken en dat al zijn snowboardspullen waren meegenomen. Waaronder de onmisbare sportprothese voor het snowboarden. Dat was niet alleen een emotionele klap, maar ook een financiële. De sportprothese was net nieuw en kostte 6000 euro.

Merijn geeft snowboardles aan kinderen met een beperking bij de Mentelity Foundation. Hij deed meteen een oproep op Facebook: 'HELP!! Er is ingebroken in mijn auto in Utrecht in Oudwijk. Gestolen: snowboard tas inclusief snowboardprothese. Mocht iemand ergens in Utrecht een zwart been (carbon) met bovenbeenkap tegenkomen, neem hem mee en neem contact met mij op! Er zat/zit een schoen aan. Mocht de schoen er niet meer aanzitten, zit er een gele "voet" onder met het woord "Rush" erop.' Helaas werd zijn prothese niet teruggevonden.

Aangezien de verzekering slechts 250 euro dekte, startte Merijn eind november een crowdfundingactie. Dat leverde binnen twee dagen bijna 2000 euro op aan spontane donaties. De Hoogstraat Orthopedietechniek schonk 2000 euro. In ruil daarvoor moet Merijn dan wel een snowboardclinic geven aan kinderen met een beperking die bij de Hoogstraat Orthopedietechniek klant zijn. 'Dat kan wel geregeld worden', zei Merijn lachend, toen hij dat hoorde tijdens een uitzending van RTV Utrecht. Medio december meldde Merijn trots dat het benodigde bedrag binnen was.

Belastingaangifte loont!

Ieder(in), het landelijke netwerk van mensen met een beperking of chronische ziekte, stelt ook dit jaar weer een stappenplan beschikbaar over de aftrek van zorgkosten bij de belastingaangifte. Een handicap of ziekte levert namelijk vrijwel altijd extra kosten op. Voor medische zorg, hulpmiddelen, aanpassingen, extra kleding, reiskosten, dieetvoeding en nog veel meer. Helaas krijgt u niet al deze kosten vergoed. Betaalt u zelf mee? Dan kunt u een deel van die kosten terugkrijgen via de aangifte inkomstenbelasting.

Het gaat hierbij over de aangifte over het belastingjaar 2018. U kunt deze aangifte doen vanaf 1 maart 2019. Op de website www.meerkosten.nl staat alle informatie die u kunt gebruiken om eventuele zorgkosten af te trekken bij de belastingaangifte. Het is vaak handig om een (belasting)deskundige in te schakelen, bijvoorbeeld iemand van een belastingwinkel of vakbond.

**FIETSEN
ZWEMMEN
DE HOND
UITLATEN
E-MAILEN
STOFZUIGEN
WANDELEN**

**WEST
LAND
ORTHOPEDIE** **DE DAGELIJKSE
DINGEN WEER
DOEN**

Haydnlaan 3 Delft
tel. 015 2570164

westlandorthopedie.nl
ortho-active.nl

*'Ik maak van
mijn beperking
mijn kracht,
waarmee
ik anderen
kan helpen.'*

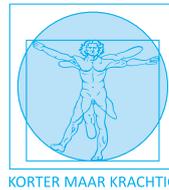
Lidian Muelders begeleidt als sportcoach mensen met een beperking. Ze is geboren met een verkorte linkerarm. Het uiterlijk van haar armprothese is belangrijk voor haar. Wij zochten samen met haar naar een afwerking van haar prothese die aansloot bij haar wensen, door het geven van goede voorlichting. Dat is onze kracht.

De Hoogstraat
Orthopedietechniek

- 030 258 1811
- www.dehoogstraatorthopedietechniek.nl
- oth@dehoogstraat.nl

De kracht van de aanpassing

VOOR ELKAAR

KORTER MAAR KRACHTIG

COLOFON

'Kort & Krachtig!' is een uitgave van de vereniging KorterMaarKrachtig, de landelijke vereniging voor mensen met een amputatie en/of reductiedefect. Het blad verschijnt vier maal per jaar en is gratis voor leden en donateurs.

Hoofredactie: Caroline van den Kommer en Harry Dietz
redactie@kortermaarkrchtig.com

Medewerkers: Erwin Baars, Frank Dik, Rosanne Faber, Marlène van Gansewinkel, Gijs van Gent, Jan Geertzen, Veronique Gorter, Karen Koller, Manon van Koppen, Hanneke Mooij, Corry van der Sluis, Marcel Zonjee

Vormgeving: John de Vries, Vriedesign, Tiel

Druk: Grafisch Bedrijf Crezée

Fotografie: Coverfoto en interview Michael Kooren, Utrecht.

Aanleveren kopij: De volgende uitgave van 'Kort & Krachtig!' verschijnt rond 1 juni 2019.

Kopij kan tot 4 april 2019 worden aangeleverd bij redactie@kortermaarkrchtig.com

Adverteren: Vragen over mogelijkheden en tarieven kunt u sturen naar: adverteren@kortermaarkrchtig.com

Wilt u ook dit ledenblad 'Kort & Krachtig!' ontvangen?

Stuur een e-mail naar:

secretaris@kortermaarkrchtig.com

ISSN: 2352-6262

Lid worden?

KorterMaarKrachtig is de landelijke vereniging voor mensen met een amputatie en/of aangeboren reductiedefect. Belangrijke speerpunten van de vereniging zijn lotgenotencontacten, sociale activiteiten onderhouden, voorlichting geven en informatie verstrekken over onderwerpen waar mensen mee te maken krijgen als ze een amputatie hebben ondergaan en/of gebruik maken van een prothese. Daarnaast staat de vereniging garant voor de belangenbehartiging van de leden bij verzekeraars, behandelaars en de overheid. Het lidmaatschap bedraagt slechts € 30,- per jaar. U ontvangt dan 4 x per jaar dit ledenblad, u heeft toegang tot het Forum van KorterMaarKrachtig en u kunt deelnemen aan alle georganiseerde activiteiten en lotgenotencontacten.

Lidmaatschap van een patiëntenvereniging wordt door de meeste zorgverzekeraars vergoed via het aanvullend pakket. Vraag er naar bij uw zorgverzekeraar.

Aanmelding lidmaatschap!

Stuur een mail met uw volledige adres- en telefoonnummers, geboortedatum en e-mailadres naar: leden@kortermaarkrchtig.com of stuur uw gegevens per post op naar: KorterMaarKrachtig, Brinkstraat 133-8, 7512 EC Enschede. Aanmelden via de website kan ook. Ga naar: www.kortermaarkrchtig.com.

Donateur worden?

Draagt u de vereniging KorterMaarKrachtig en haar doelstellingen een warm hart toe, dan kunt u ons steunen. Voor € 20,- per jaar bent u al donateur van KorterMaarKrachtig. Hiervoor ontvangt u vier maal per jaar het ledenblad en bent u van harte welkom op de door de vereniging georganiseerde activiteiten. Uw bijdrage komt geheel ten goede aan al het fantastische werk dat onze vrijwilligers leveren. Uw bijdrage maakt het verschil!

Aanmelden als donateur is mogelijk via de website van de vereniging (www.kortermaarkrchtig.com) of u stuurt een e-mail met al uw gegevens naar: leden@kortermaarkrchtig.com.

EENVOUDIG | EFFECTIEF | EFFICIENT

RUSH FOOT[®]

EVAQ8

COLLECTION

Creëer een optimaal vacuüm met de EVAQ8's geïntegreerde pomp.

Geen batterijen, geen zware mechanische pomp, geen toegevoegde inbouwhoogte.

De voordelen van vacuüm gecombineerd met de voordelen van RUSH, nu in één voet!

Beschikbaar voor de HiPro, LoPro of Rogue.

 orthoeurope[®]

Quality for life

De C-leg 4 en Genium (X3) zijn vernieuwd!

Onze protheseknieën C-leg 4, Genium en Genium X3 zijn vernieuwd en verbeterd om je nog meer te ondersteunen in je actieve dagelijkse leven!

De belangrijkste voordelen op een rijtje:

- Zelf instellingen aanpassen in de vernieuwde Cockpit App
- App beschikbaar voor iOS- en Android-apparaten
- Verbeterde waterbestendigheid
- Verbetering van het looppatroon (struikelherstelfunctie, traplopen, etc.)

Bezoek onze website voor meer informatie over de updates of vraag ernaar bij je orthopedisch adviseur.

